

T.C
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLERİ OYUNCULUK

THEODORA YA DA TEODORA

Yüksek Lisans Tezi

F.SANEM ÖZCAN

Tez Danışmanı: Öğr. Gör. ZURAB SIKHARULIDZE

İSTANBUL, 2008

Resim Dizini

I- Ravenna San Vitale Kilisesi

Esaret altındaki kadınlar - Theodora imparatoriçe olmadan önce kadınların durumunu gösterir

Hayat ağacının önündeki kadınlar- Theodoranın kadın haklarını savunması sebebiyle kadınların sosyal düzen içinde yükselmiş hayat seviyelerini temsil eder.

Başını çevreleyen daire – Zekâsının ve yapabilme yetisinin devamlılığını anlatır.

Daire içinde betimlenmiş Bizans Haçı – Daireden yükselip dört öncü yöne dağılan cenneti ve dört nehri sembolize eder.

Mozaik şekiller – Ravennadaki San Vitale katedralinden. Theodora ve Jüstinyen tarafından yapılmıştır.

Gümüş Kılıç- Theodoranın cesaretini gösterir.

Yükselen Ay – Dişilik sembolü, aynı zamanda kuvvetinin simgesi.

Klasik Yunan

II- San Vitale Kilisesi, İmparatoriçe Theodora

III- San Vitale Kilisesi, Theodora ve takipçileri

IV. Ayasofya, Altın Fresk Meryem Ana ve oğlu, Theodora ve Jüstinyen

V- San Vitale Kilisesi, İmparator Jüstinyen

ÖZET

THEODORA YA DA TEODORA

F. Sanem ÖZCAN

İleri Oyunculuk

Tez Danışmanı: Öğretim Görevlisi, Zurab SIKHARULIDZE

İstanbul 2008, 60 sayfa

Bizans İmparatorluğu hiç kuşkusuz tarihte entrikaları, görkemi ve oyunlarıyla çok önemli bir yer edinmiştir. Bu ününü büyük ölçüde imparatoriçe Theodoraya (ya da Teodora) borçludur. Bu çalışma Theodoranın Kulisi olarak ta adlandırılabilir, Theodora oyununun içindeki karakterin iç dünyasını ve dış dünya ile olan hesaplaşmalarının incelenmesi üzerine yoğunlaşmıştır.

Oyun Bizans döneminde hipodromda sahne alan tiyatro kumpanyası ile açılır. O dönemde tüm aktrisler hayata kadını gözüyle bakılır. Theodora da kısa zamanda kumpanyanın baş aktrisi olmuştur. Oyunun ilk üç bölümü hipodromda aktrislik yaptığı dönemlerde yaşadığı gerilimleri aktarırken aynı zamanda dönemin siyasi ve kültürel gelişmelerine de ışık tutar. Mitolojik kahramanların yaşamlarından alıntılar yapılarak oyunlaştırılan kumpanyanın temsil ettiği oyun ile geçmiş kültürlerin günümüze bıraktığı miras arasında bağlantılar kurulmuştur.

Bizans döneminde Başrahip İncil dışı oyunları ahlaksız oldukları gerekçesiyle yasaklar. Çözüm mimuslardadır yani şarkı ve beden diliyle oynanmaya başlanır. Kadın bedeni artık bir imgedir. İkiyüzlü erkin savaş ve şiddet kültürüne karşı dişil bir direniş başlar. Theodora doğunun tüm ritüellerini üzerinde toplayarak iktidarın çelik kalkanlarına karşı meydan okur.

Çalışmanın odak noktası Theodoranın bu atmosferde geçirdiği evreler, deneyimleri ve kadınsı özelliklerinin, zekâsının ve yetilerinin sayesinde nasıl bir imparatoriçe adayına dönüştüğü araştırılması üzerinedir.

Anahtar Kelimeler: Bizans, İmparatoriçe Theodora, Mimus.

ABSTRACT

THEODORA OR TEODORA

OZCAN, F. Sanem

Advanced Acting

Supervisor: Instructor, Zurab/SIKHARULIDZE

ISTANBUL 2008 , 60 pages

Byzantine Empire has taken an important place in the history with the conspiracies, ambushes and the glory without any inquiries. Empress Theodora is the most delicate name who has the most aspects for that reputation. This study can be considered by the name of the Backstage of Theodora which is intensely searched her private thoughts and struggle with the life that she is surrounded.

The play commence with the backstage of the theatre company in hippodrome. During that period of time the actress are known to be prostitutes. The first three episodes of the play is based on her conflicts while working as an “actress” and at the same time enlighten the political and cultural progress of the Byzantine Period. By using the extracts of Mythology the bridge between past and present is set up in cultural heritage.

In Byzantine period the Bishop has prohibited the plays which are not belong to Bible and accused them with immorality. Mimes were the solution which meant acting with body language and by interpretation of music. Female body was an image. A feminine resistance started against the violent and hypocrite culture of supremacy. Theodora fought against the steel shield equipped power dominators by gathering the values of eastern rituals.

The study is focused on the research of the evaluation of her feminine qualities through becoming an empress in consideration of her present ambiance, intellect and abilities.

Keywords: Byzantine, Empress Theodora, Mimes

İÇİNDEKİLER

RESİM DİZİNİ

1. RAVENNA SAN VİTALE KİLİSESİ, THEODORA MOZAIĞI.....	I
2. SAN VİTALE KİLİSESİ, İMPARATORİÇE THEODORA	II
3. SAN VİTALE KİLİSESİ, THEODORA VE TAKİPÇİLERİ.....	III
4. AYA SOFYA, ALTIN FRESK MERYEM ANA , THEODORA VE JÜSTİNYEN ...	IV
5. SAN VİTALE KİLİSESİ, İMPARATOR JÜSTİNYEN.....	V
ÖZET	VI
ABSTRACT	VII
1.GİRİŞ.....	1
2. THEODORA OYUNUNUN EDEBİ TAHLİLİ	
2.1 YAZAR VE DÖNEMİ.....	2
2.2 ESERİN DÖNEMİ	5
2.3 OYUNUN FABELİ	5
2.4 ESERİN İDEASI.....	6
2.5 ESERİN TÜRÜ	7
2.6 ESERİN KONUSU	7
3. KARAKTERİN İNCELENMESİ VE OTOBİYOGRAFİSİ	8
4. ROLÜN BÜYÜK İSTEĞİ VE ÜSTÜN AMACI	11
5. BÜYÜK OLAYLARIN SIRALANMASI	12
5.1 KÜÇÜK OLAYLARIN SIRALANMASI	13
5.2 KÜÇÜK VE BÜYÜK OLAYLAR İÇİNDE AMAÇ VE İSTEKLER	14
6. ROLÜN YORUMU	16
6.1 İÇERİĞİ	16
6.2 BİÇİMİ	17
7. THEODORANIN KULİSİ.....	18
KAYNAKÇA	23
EKLER	25

GİRİŞ

Theodora oyunu, yazar Haşmet Zeybek' in araştırmacı-sanatçı özelliğinin bir yansıması olarak doğan çok kapsamlı ve çeşitli disiplinleri bünyesinde barındıran bir oyundur.

Bu sebeple oyunun yorumlanıp sahneye konulması için öncelikle araştırmacı, deneysel ve kapsamlı bir bakış açısı gerekmektedir.

Araştırma çalışması Theodora karakteri üzerine yoğunlaştırılmıştır. Theodora'nın gerçek hayat hikâyesini anlatan kaynaklar incelenmiş, oyunda karakterin yaratılmasına dair işlenmiş bölümler üzerinde durulmuştur.

Oyunun içinden Theodora karakterinin yaratıldığı bir iç oyun çıkarılarak tek kişilik bir temsil metni haline dönüştürülmüştür. Bu araştırmadaki maksat, mevcut oyuna sadık kalınarak gerçek bir kadın olarak Bizans tarihine ismini altın harflerle yazdıran bir imparatoriçeyi gizli kalmış ve aktarılmamış yönleriyle seyirciyle buluşturmadır.

2-THEODORA OYUNUNUN EDEBİ TAHLİLİ

2.1-Yazar ve Dönemi

Oyun yazarı, senarist, yönetmen ve oyuncu Haşmet Zeybek (1948) Tarsus'un Gülek Köyü'nde doğdu. Karaisalı Yatılı Ortaokulu'nda, Adana, Tarsus liselerinde okudu, bitirmeden çalışmaya başladı. Tiyatro oyunculuğuna Tarsus'ta başladı. 1962'de "Meydan Oyuncuları" tiyatro topluluğunu kurdu. İstanbul Şehir Tiyatroları'nda ve Dostlar Tiyatrosu'nda oyunculuk, yazarlık, yönetmenlik yaptı. Ankara ve İstanbul'da sergilenen "İrgat" adlı oyunu ile adını duyurdu. TRT 1970 Sanat Ödülleri Yarışması'nda "Toprak, Balta, Düğün ya da Davul" adlı oyunuyla başarı ödülü aldı. Çorum'daki Alpagut Linyit İşletmesi'nde işçilerin başlattıkları bir işçi yönetimini konu alan "Alpagut Olayı" oyunu Dostlar Tiyatrosu'nca 1974'te sergilendi. Türk tiyatrosunda Köy Seyirlik oyun türünü getiren ve sevdiren oyuncu, yönetmen ve daha çok yazar kimliğiyle bilinen Haşmet Zeybek, bugüne kadar 10'un üzerinde tiyatro oyun kitabı yayınlanmış ve birçok senaryosu sinema filmine çekilmiştir. Haşmet Zeybek İŞTİSAN Başkanı ve İstanbul Şehir Tiyatroları'nın kadrolu yazarı/oyuncusu' dur.(kaynakça: tiyatronline.com)

Okul öncesi çengi kolu olan annesi ve nenesi düğünlere ve mevlitlere götürür Haşmet Zeybek'i. Özellikle mevlitler sırasında dua bölümünün bitişine doğru uykuya geçen yaklaşık bin kişiden oluşan kalabalığın birden bire ayağa kalkıp birbirlerinin sırtlarını sıvazlayıp yer değiştirerek tekrar oturmalarından oluşan kendi deyimiyile "ritüel" çok etkiler yazarı. Böyle güçlü bir sanatın çok zor yaratılacağını, böyle etkin bir seyircinin çok zor olacağını anlatır yıllar sonra Frankfurt'ta ve bir numaralı üslupçu seçilir.

"Herkes dehşete düştü. Mevlithan oturacak, ayınlar kayınlar çatlatarak mevlit okuyacak ve kitle karşısında hop oturup hop kalkacak. Bu dehşet bir şeydir. Şimdi hangi oyunda seyirci tam uyuyacakken, ayağa kaldırıp başka koltuklara oturtmak başarılabilir?. Zaten adam yerini zor buluyor yarım saatte. İşte tiyatronun seyirci

oyuncu anlamında verdiği rol dağılımları. Buraya Bertolt Brecht ömrü boyunca gelemezdi. Türk toplumu gelmiştir. Mevlit bir üsluptur”.

Bu büyülenmişliğin etkisiyle ilkokula başlar ve her sene temsil kolu olur. Üniversiteye geldiği zaman profesyonel tiyatrocı olur ki bu dönem İşçi Partisi'nin, kitlelerin uyandığı döneme rastlar.

“Benim öyle izlenimlerim var ki...Çukurova gibi bir yerde, paçaları dizlerine kadar çamur içinde adamlar daire yaparlardı, biz de oturur konuşurduk. Gazeteleri verirdik. Mola verirlerdi biz gittiğimizde, çalışan pamuk işçileri, çeltik işçileri. Kitlede de Sosyalizme karşı açlık ve bilinçlenme isteği vardı. Türkiye'nin tamamı uyanış halindeydi. Tabii o zaman bu gerici güçler kavrulmamıştı daha. Hani o ‘Bitmeyen Kavğalar’, gerici güçler falan yoktu 60’lı, 65’li yıllarda. Ülkü ocakları, komünizme karşı dernekler sonradan kuruldu. Artık iç çatışma haline getirildi. Yani 60’lı -70’li yıllar arası ülkenin kendi içinde, aydınıyla beraber uyanışı vardı. Sonra zaten bütün okul dönemim boyunca tiyatro birinci; okul ikinci işim haline geldi. Alternatif bir sanat olarak geliştirdim ve İstanbul’a geldiğimde anlı şanlı bir oyuncuydum. Hatta herkes de benim için şöyle düşünüyordu: Bu adam dışarıda eğitilmiş, gitmiş kırlardan örgütlenmeye başlamış ve yavaş yavaş geliyor gibi bir izlenim vardı. Hatta beni gören herkes çok şaşırırdı: ‘Yahu sen bu kadar genç misin?’ diye. Tabii onu üzerine ODTÜ şenliklerine katılmam, orada panel düzenlememiz falan. Mahir’lerin, Deniz’lerin var olduğu dönemde ben Proleter Devrimcilerin kültür komiseri gibiydim.

Tarsus Halkevi’nde oyunlar yaparken anayasanın 141.-142. maddelerinden mahkemeye verilir. Yaşı küçük olduğu için ceza almadan kurtulur ama bu durum İstanbul’a kadar yansır.

“Muhsin Bey bunları okurmuş gazetelerden. Ben Ortadoğu’ya gelir gelmez, Ergin Orbey’e, Adalet Ağaoğlu’na “Bu çocukları Ankara’da tutun, Ankara’da gösteri yapsınlar, ben geliyorum” diye haber yolluyor. Ankara Sanat Tiyatrosu’na geliyor. Sonra Engin Orbey geldi. Herkeste büyük bir telaş var. Ben de o zamanlar lise öğrencisiyim. “Muhsin Bey’i nereden tanıyorsun?” diye soruyorlar, oysa tanımıyorum. O zamanlar şöyle bir düşünce vardı, şehirler kötü yerler, kırlar iyi yerler. Tabii onlar ortadan kalkınca anlaşmak da zor oluyor. Köy Enstitüleri de kapandı tabii. Muhsin Bey’in karizması var genel anlamda, şimdi daha iyi anlıyorum. Ondan sonra biz AST’A gelip bir gösteri yaptık. Muhsin Bey bütün kor diplomatları topladı oraya: İsmet Paşalar, Ecevitler. Onlara söylemek istediği şeydu anladığım

kadarıyla, “Bakın bölge tiyatroları fikri tutar”. Ve Muhsin Bey geldi, oyunu seyretti ve hep bu tezi işledi” .

Yerelden evrensele doğru gelişmek üzere olan tezin ben bir anlamda örneği olur Haşmet Zeybek.

“68’in Eylül’ünde, Robert Kolej’in kültür haftasına geldim. Üçüncü haftasıydı, o zamanlar Faruk Pekin fikir kulübü başkanıydı. Robert’te oyun oynadığımız gün Ayla ve Beklan’la tanıştım, 1968’de. Ertesi gün Ayla bizi evine çağırdı, ekibimizle beraber gittik. O sırada, ya Muhsin Bey, ya Beklan Bey, ya da Ayla Hanımdı, ‘size burs verelim, iki kişiye, yani sizin ekipten iki kişiyi eğitelim’ dediler. Robert Kolej’deki Dev-Genç grubu ‘Biz bu oyunu bütün toprak işgallerine götürürüz’ dediler. Tabii ben bu defa Tarsus’tan kızları getiremedim, kız rollerini Ayla, LCC’den Selen, Sevgi vs oynadı. Ayla Algan ve bizim grup sokak tiyatrosu yapmaya, Değirmen köy toprak işgaline gittik mesela. Son dönemine geliyor sanıyorum LCC’nin. Tabii, ekonomik olarak çalışmak da gerekliydi. Ben o sırada Dostlar Tiyatrosu’nun işçi kolunu kurdum. *Alpagut Olayı*’nı yazdığım zaman, aynı sezon içinde Ayla da geldi orada *Rosenberglere* oynadı yine birlikte olduk”.

12 Mart’tan sonra ben Ulvi Uraz Tiyatrosuna profesyonel oyuncu olur. Sonra Gazete tiyatrosuna katılır.

“Kurmaktaki derdimiz, günlük olayları güncel olarak aktarabilmektir, Erdal Özyağcılar vs vardı orada. Bitirmemizin nedeni de gene Muhsin Bey’in gelip bizi Şehir Tiyatrosu’na çağırmasıdır. “Artık beraberiz, burada yaparız ne yaparsak” deyince bitirmiş olduk.

74 yılında, Muhsin Bey Şehir Tiyatrosu’na geldiğinde, “Yahu Hoca biz gericileştik mi de sen bizi buraya çağırıyorsun?” dedik. Şehir Tiyatrosu ve Devlet Tiyatrosu, resmi ideolojinin bir tiyatrosuydu. Mesela biz 75 yılında Nazım Hikmet oynadık, ben o zamanlar Yazarlar Sendikası genel sekreteriydim. Aziz Nesin de başkanıydı. Gecesini yaptık diye 8 yıl yargılandık. Şimdi Devlet Tiyatrosu’nda oynuyor, yani özel tiyatroların o dönemde üretken oyunları da şu an -benim *Alpagut Olayı* hariç- hepsi resmi ideolojinin oyunları oldu. Nazım oynanabiliyor, Aziz Nesin oynanabiliyor”

74 seçimleriyle birlikte Şehir Tiyatrosu yönetimine geri gelen Muhsin Ertuğrul, Haşmet Zeybek’i kadroya alır ve programa göre Adsız Oyunu oynamaya başlarlar.

“Adsız Oyun’da oynamaya başladık. Geleneksel tiyatro yapan, Marksist-Leninist, hatta Mao düşüncesinde olan beni tiyatroya almaktan çekinmiyor. Epik tiyatrocusu olarak Vasıf da orada. O zaman, ilk oyunlarını yazan oyun yazarlarıyız, her birimiz ayrı yerlerdeyiz, birbirimize sığmıyoruz tartışmalarda, her gittiğimiz yerde taraftarlarımız birbirine giriyor. Sadece tiyatro gibi değil, başka bir şeydi o zaman, bir cümle söylüyorsun kıyamet kopuyor. Vasıf geliyor, Başar Sabuncu geliyor, Beklan Bey geliyor deneme yapıyor. Tüm bunlar Muhsin Ertuğrul şemsiyesi altında oluyor. O yaptıklarımızı bugün yapabilir miyiz, yapamayız. Bugün bir görüş açıklıyoruz, “İşçi Partisine oy veriyoruz” diyoruz, soruşturma açıyorlar. Ya da İşçi Partisi diyor ki “bizi destekleyen aydınlar şunlar, şunlardır”. Yukardan diyorlar ki, “Ne oluyor, 657 sayılı devlet memurusun sen. Nasıl yaparsın?” Canım ben görüşümü açıklıyorum, demeç veriyorum”.

(kaynakça: *Sevilay Saral'ın Boğaziçi Üniversitesi'nde 1999 yılında yaptığı "Muhsin Ertuğrul: His Years at the Istanbul City Theater 1959-1976" adlı doktora tezinden alınmıştır*).

2.2-Eserin Dönemi

Eserin yazılış dönemi yasakların olduğu 80’li yıllara, Amerika’ya uyum dönemine rastlar.

Oyununun bel kemiğini oluşturan “Mimus” olgusu İncil dışı oyunların Ayasofya’nın Baş pederi KHAYSOSTOMOS tarafından yasaklandığı dönemde ortaya çıkar. Oyunlar Bizans’ta beden dili ve şarkılarla oynanmaya başlar. Kadın bedeni artık aynı zamanda bir imgedir. İkiyüzlü erkin savaş ve şiddet kültürüne karşı dişil olanın dansıdır bu.

2.3-Oyunun Fabeli

Oyun Bizans Tiyatrosunun oynandığı hipodromda başlar, oyuncular sahne öncesi son hazırlıklarını yapmaktadırlar. Hipodromda oyunları izlemeye gelen iki ayrı seyirci kitlesi vardır; Maviler ve Yeşiller. Tamamı kölelerden oluşan seyirciler Theodoraya büyük bir

tutkuyla bağıdır ve Efendinin tüm ikazlarına, Theodoradan önceki başaktris Antoninanın Mimus gösterisine rağmen susmak bilmezler.

Theodora sahneye gelipte sayesinde ünlendiği “Tekerlekleme” dansını yapmasıyla kölelerde dahil herkesi etkisi altına alır.

Oyundaki diğer önemli iki karakter Heratiane ve Thisamendir.

Heratiane, öykü anlatan kadın anlamına gelir, kumpanyanın ve Theodoranın anasıdır.

Thisamen, iyi insan anlamındadır, kumpanyanın öykü anlatan babasıdır.

Oyun bu iki öykü anlatıcısının rehberliğinde kumpanyanın başrol oyuncularını Theodora ve Filip’in “erginlenme” yani olgunlaştırılmaları için oynanan konusu uygarlığın beşiği Anadolu Mitolojisinden Ayasofya’daki Meryem Anaya kadar gelen mimuslardan ve öykü anlatımlarından oluşur.

Theodoranın kumpanya oyuncusu olarak yaşamından kesitler sunarken aynı zamanda devrimci kişiliğinin ortaya çıkmasında büyük payı olan pavlüsyenler ve begonmillerle olan iletişimi ve imparatoriçeliğe giden yolunda gelecekteki güçlü iktidar sahibi karakterinin yansımaları da sahneye taşınır.

2.4- Eserin İdeası

Eserin ana fikri hayatta her zaman adaletin yerini bulmasıdır. Theodoranın hipodromda oyunculuk yaparak geçen hayatının akli sayesinde önüne gelen fırsatı iyi değerlendirip imparatoriçeliğe kadar yükselişinin öyküsüdür.

2.5-Eserin Türü

Türü Drama, tarzı Mimus (Mimes) olarak adlandırılabilir.

Daha bilinçli bir biçimde gündelik hayata yönelme, Aristo'nun Mimus olarak tanımladığı olguyu ortaya çıkardı. Aktif olarak ritüel içinde yer alan ve bu bağlamda hem katılan hem de oynayan insandan, oyuncu ve seyircinin birbirinden ayrılmaya başladığı sürece geçişte mimus oyuncularını önemli bir işleve sahiptirler. Doğaçlamaya dayalı kaba bir güldürü türüdür. Dansın, akrobasinin ve müziğin anlatımları güçlendirdiği çok bölümlü bir anlatım biçimidir. Gösteriler bir ya da bir buçuk saat sürer, kostüm, maske ve dekor kullanılmaz. Gösterilerin temel malzemesi alt seviyedeki insanların gündelik yaşamları, cinselliğidir.(kaynakça: tiyatro araştırmaları dergisi)

Anlatılan hikâyeler gereğince özellikle başrol oyuncularının rolden role geçmelerini gerektiren ve geçişler sırasında oyuncuların günümüz oyuncusu ve kendi doğal hallerinde sahnede var olmalarını öngören bu haliyle köy seyirlik oyunlarından esinlenmiş olan bir oyun biçimidir.

2.6- Eserin Konusu

Eserin konusu Sanat ve yükselme hırısıdır. Theodoranın hipodromda oyunculuk yaparak geçen hayatının aklı sayesinde önüne gelen fırsatı iyi değerlendirip imparatoriçeliğe kadar yükselişinin öyküsüdür.

Bizans'ta çok tanrılı pagan kültüründen tek tanrılı döneme geçiş ve bu geçişin tiyatro aracılığıyla işlenişi, Meryem Anaya kadar gelinen dönemde yaşanmış tüm kültür birikiminin ve önemli öykülerin tarihsel ve mitolojik sıralamaya göre anlatımı.

Oyunun dramatik yapısı mitolojik kahramanların günlük sıradan yaşamları ve bugünkü hayatımıza bıraktıkları miras, oyunun bütününe önemli ölçüde etkiler.

3-KARAKTERİN İNCELENMESİ VE OTOBİYOGRAFİSİ

Theodora mevcut ahlaksal normların dışında fütursuz bir kadın haline gelmiştir yaşadıklarının ve var olabilme mücadelesinin etkisiyle. Yirmi yedi sene fahişe, yirmi sene de imparatoriçelik yapmış sıra dışı, güçlü aynı zamanda da devrimci yapıya sahip bir kadındır.

"Bütün kadınların özgür olmaya hakkı vardır."

Theodora, Kıbrıslı bir ailenin kızıdır. Babası Akakios yeşillerin taraftarıdır ve hipodromda ayı terbiyecisidir. Dar gelirlili bir hayat standartları var o dönemde ki hemen hemen her aile gibi. Babasının erken ölümünden sonra annesi yine ayı terbiyecisi olan biriyle evlenir. Yeşiller onları kabul etmez ama Maviler kendi ayı terbiyecilerini yeni kaybettiklerinden onlara kucak açar.

Evin geçimine katkıda bulunmakta kalır Theodora küçük yaşından itibaren. Annesi önce bayramlarda sokaklarda dilenmeye çıkarsa da o tiyatrodaki bir iş bulmakta gecikmez.

İlk işi pantomim yapıp soytarı rollerine çıkmaktır. Zaman ilerledikçe güzelliği destan olmaya başlar ve bu avantajını aklını kullanarak oyuncu kimliğini kumpanyanın zirvesine kadar taşır Bunda çekinmeksizin yaptığı bedensel kabiliyetlerini sergileyen gösterileri ve özellikle kazlarla yaptığı gösterilerinin etkisi de büyüktür.

Ama ne kölelerin alkışları nede kazandıkları onu mutlu etmez. İskenderiye'ye gider daha mutlu bir hayat kurabilmek ümidiyle; ama davranışları ne yazık ki uygunsuz bulunur bu şehirde ve yeniden yoksul ve yüzüstü bırakılır. Vazgeçmez ve yeni bir başlangıç için Konstaniniye'nin yolunu tutar. İmparator Justinyen onu gördüğünde kaderi değişir ve böylece Bizansın bol çalkantılı ihtiraslı fırtınalı yaşamına imparatoriçe olarak yön vereceği, doğunun kaderini değiştireceği dönem başlamış olur.(kaynakça: J. A. S. Evans, *Procopius* (New York, 1972), pp. 29-30;AverilCameron,*Procopius* ed. H. Trevor-Roper, New York, 1967)

Theodora İskenderiye'de kaldığı esnada moda olan yeni bir Hıristiyan mezhebine bağlanarak tövbekâr olur. İstanbul'a döndüğünde saray civarına yerleşir ve genç veliaht Jüstinyen'le tanışarak onun kalbini çalar. Jüstinyen onunla evlenmek isterse de, bunun için amcası İmparator İustinus'un hanedan üyelerinin artistlerle evlenmesini yasaklayan yasayı değiştirmesini beklemesi gerekir. O zamanlarda artist hayat kadınlığıyla eş tutulmaktadır. Amcasının ölümüyle tahta geçen Jüstinyen ilk iş olarak bu yasayı değiştirir ve böylece Theodora ile evlenir.

3.1-Anne olamayan anne

525'te evlenen çift iki yıl sonra tahta geçer. Theodora'nın muhtemelen ilerlemiş yaşı yüzünden çocuğu olamayacağı için de, yeğeni Sofia'yı kocasının yeğeni İustinus'la evlendirerek soyunun hanedanla bağlantısını garantiler. Nitekim ölümlerinden sonra bu yeğen II. İustinus(Jüstinyen) olarak tahta geçer. Theodora'nın artistlik zamanlarında, babası meçhul bir ya da iki çocuğu olduğunu tarihler yazar. Ancak bu çocukların akıbeti hakkında bir şey bilinmez.

3.2-İmparatoriçe Theodora

Saltanatlarının yedinci yılında çıkan bir buhran bu yükselişin başlangıcı olur. Bir zamanlar Teodora'nın şenlendirdiği Hipodrom'da halk ayaklanarak Büyük Saray'a yürümeye başlar, bu isyan tarihe “Nika İsyanı” olarak geçer. Sarayda ise tüm devlet erkânı Jüstinyen'e ısrarla bir an önce şehirden kaçıp Heraklia'ya (bugünkü Marmara Ereğlisi) sığınmasını önerir. Theodora onları susturup muhteşem bir nutuk çekerek Jüstinyen'i şehirde kalarak tahtı için savaşmaya ikna eder:

“...İmparator doğulmaz ama imparator ölünür”

Jüstinyen komutanlarını isyancıların üzerine yürütür, hipodromun kapıları kapatılır ve tüm şehir kılıçtan geçirilir. Tarihçiler 30.000 kişinin öldürüldüğünü yazar. Bu arada şehrin en görkemli binaları da yıkılır. Jüstinyen ve Theodora, büyük bir imar faaliyetine girişir. Bugün gördüğümüz Ayasofya, Küçük Ayasofya ve Aya İrini işte bu yıkımdan sonra inşa edilmiştir.

3.3-Tövbekârlık

Theodora kocasından bağımsız olarak pek çok hayır kurumu kurar. Sözelimi Boğaz kıyısındaki Metania (Tövbekârlık) Manastırı'nı, artık gözden uzak, mütevazı bir hayat sürmek isteyen 'artist' eskileri için kurdurarak tüm genelevleri kapattırır. Ayrıca Theodora pek çok yeni yasa çıkarttırır. Bu yasalar, kadınların gayet kısıtlı olan mülkiyet ve miras hakları ile boşanma sonrasında sifıra yakın olan haklarını iyileştiriyor, nesebi belirsiz çocuklara meşru bir yaşam hakkı tanıyordu.

Theodora, hayatının ilk döneminden beklenmeyecek bir ustalık ve basiretle Jüstinyen'e destek olurken, imparatorluk orduları İtalya'dan Kuzey Afrika'ya ve İspanya'ya dek eşi görülmemiş fetihlere girişti. Ancak Theodora, İtalya'nın fethi sırasında, 548'de hayata gözlerini yumdu. Jüstinyen ondan sonra münzevi bir hayat sürdü; 553–57 arasındaki bir dizi depremin Theodora ile yarattıkları gökeme gölge düşürmesinden bir süre sonra da öldü.

(kaynakça: Tessa Korber, İmparatoriçe. *The Empress*. Tessa Korber İlknur İgan, Ayşe Tekin(Çev.), İstanbul:Literatür Yayınları)

4-ROLÜN BÜYÜK İSTEĞİ VE ÜSTÜN AMACI

Theodora yaşadığı dönem içinde daimi bir yükseliş hedefi olan bir karakter olarak karşımıza çıkar. İki ayrı dönemde inceleyebiliriz rolün gelişim ve dönüşümünü.

İlk gençlik döneminde daha natüralist ve herkes için adilane bir iktidar yaratmak arzularıyla doludur.

İkinci dönemi olarak adlandırabileceğimiz İmparator Jüstinyen ile karşılaşması sonrasında ise iktidar hırsıyla dünyevi zevklerini aynı paralelde tutabilen ve itibarının bozulmaması için her şeyi yapabilecek korkusuz ve acımasız bir karakter özelliği gösterir.

Rolün üstün amacı genel olarak bakıldığında daha iyi bir yaşam yaratma düşüncesidir.

5-BÜYÜK OLAYLARIN SIRALAMASI

Theodoranın pavlüsyenlerle ilk karşılaşması

Zeus'un iktidarının çöküşü

Tebainin yıkılışı

Truva savaşı

Tek tanrılı dine geçiş

İktidarın el değiştirmesi

5.1-Küçük Olayların Sıralaması

Kumpanyanın içindeki karşıtlıklar

Heratiane ile olan bilgi alış verişi

Pavlüsyenlerin Theodorayı eğitmeleri

Tekerleme ve kaz sahnesi

Theodoranın isyanı

Babil: ilk aşk ilk öykü

Maneviyatının ortaya çıkışı

Theodora ve Filip in Anadolu tanrı ve tanrıçalarından başlayıp on iki ölmezler olarak tanımlanan yunan tanrı ve tanrıçalarını da oynayarak birleştirip tekleştirip Ayasofya' da Meryem Ana ve İsa olarak resim olmaları

Theodoranın iktidara gelirse yapacaklarını anlatan tiradı

Pederin tiyatroyu yıkmakla tehdit edişi ve Theodoranın buna karşı mücadelesi

Kumpanyada isyan

5.2-Küçük ve Büyük Olaylar İçinde Amaçlar ve İstekler

Theodoranın öncelikli amacı ve isteği hayatta kalabilmektir, bunun içinde kumpanyada sahip olduğu yerine sıkı sıkıya bağlanarak vazgeçilmez olmayı başarmayı hedefler.

Kumpanya içindeki rekabet duygusu ablası Gomita ve eski baş aktris Antoninanın kışkırtmalarına rağmen bütün çekinmezliğiyle o zaman ki ahlak kurallarının izin verdiği ölçüde soyunarak gösterilerini sürdürür. Tekerlekleme ve Kazlar Sahnesi bu yöneliminden doğar.

Devrimci Pavlüsyenler ile karşılaşması ve onlar tarafından eğitilmesi kendi haklarının ve sahip olması gereken özgürlüklerinin farkına varmasına yol açar ve daha iyi bir yaşamı istemesine neden olur.

Öykü anlatıcısı Thisamen ve Heratiane nin Babilde başlattıkları Meryem Ana ile sonlandırdıkları hikâyeler bütünü, Theodora ve Filip in omurgalarına yüklenen ve aslında birbirinin takipçisi ve tekrarı olan mitolojik kahramanların günümüze bıraktığı mirasa dikkat çeker.

Oyunun geneline hâkim olan iktidarın gerekliliği, işlevselliğinin ve kalıcılığının sorgulanması Theodoranın karakterini çözümlenmeye yönelik en önemli ipuçlarından biridir. Kuşkusuz böyle bir tarihsel dizilişte Zeus un iktidarının çöküşü, Tebainin yıkılışı, Truva savaşının etkileri de bu erk kavgasının eleştirisi dâhilindeki yerini almıştır.

Theodoranın kişiliğini oluşturan en önemli parçalardan biride dini yönüdür. Monofizit kilisesinin kurucusu Baradaeus, Theodoraya zor zamanlarında ev sahipliği yapmıştır. Tövbekâr olması sonucunda Bizans ta yeni yeni kabul edilmeye başlanan tek tanrılı Hıristiyanlık dininin Monofizit mezhebini benimsemiştir, misyonerlere yardım edip kiliselerini onartmıştır ve bu sayede Monofizitlerin gözünde azize olmuştur.

Oyunda Theodoranın Ayasofya ya imparatoriçe olarak resim olması ile Meryem Ananın resim olması arasında bu açıdan bir ilişki kurulmuştur.

Hipodromda aktrislik yaptığı dönemlerde kilisenin kutsal kitap dışındaki hikâyelerin anlatılmamasına yönelik bir baskısı vardır. Bu baskı sonucunda söz içermeyen dans ve müzik ağırlıklı Mimus ve Pantomimus oyunlarına yönelim başlar. Theodora bu oyun biçimi içindeki kabiliyetini ve cüretini gösterebildiği için baş aktris olur.

Oyunda sıklıkla görülen Peder karakterinin tiyatroyu yıkmaya yönelik baskıları ve varlığı, Theodoranın Pederin zaafına yönelerek onu oyalama çalışmaları, bir anlamda iktidarın tüm içi çürümüş değerlerinin gözler önüne serilmesine yol açar.

Kumpanyada oyun boyunca tüm önemli karakterleri Theodora ve Filip in oynaması huzursuzluk çıkmasına neden olur. Diğer kumpanya üyelerinin haksızlığa karşı duruşları özellikle Antonina nın Theodora ya atıflarda bulunduğu bölümlerde vurgulanmaktadır.

İsyanın kargaşa haline büründüğü anda da Pederin düzen koyucu iktidarın temsilcisi olarak belirmesi, asıl isyanın kime ve neye karşı olması gerektiğinin sorgulanmasına yol açar.

Tüm bu düzen koyucu iktidarın çelik gibi saran kollarının arasından akli sayesinde Bizansın tarihini yazmak üzere sıyrılmayı başarabilen bir karakterdir Theodora.

Oyunda özellikle Pedere karşı duruşlarında altının çizildiği şekliyle kadınlığının zayıflık ve ahlaksızlık olarak nitelendirilip baskı altına alınmaya çalışılan yönleriyle iktidar kalkanını indirtip zekâ oyunları ile hem imparatoriçe, hem azize hem de vazgeçilmez bir sevgili olabilmıştır.

Böylece en büyük amacı olan daha iyi bir yaşam arzusuna kavuşmuş olur. Her şeyin bir bedeli olduğu gibi iyi yaşamının da iktidar da olmanın da bir bedeli vardır. Theodora emellerini gerçekleştirebilmek üzere çıktığı yolda bütün bedelleri ödemeye hazır bir kararlılık sergiler.

Kendinden beklenmeyecek bir öngörüye sahip olmasında devrimcilerle olan fikir alışverişinin ve Monofizitlerle olan manevi bağının etkisi büyüktür.

6-ROLÜN YORUMU

Theodora zeki, güzel, yetenekli ve yüksek idealleri olan pervasız bir kadındır. Siyah bir pantere benzer cesareti ve kuvveti.

6.1-İçeriği

Oyun, Theodoranın isminin hipodromdaki seyirciler tarafından yapılan tezahüratlarla duyurulması ile başlar. Kumpanyanın diğer üyeleri tarafından önceden tanıtımı yapılmaktadır.

Theodora kumpanyaya geç kalmasına rağmen içeriye girdiği andan itibaren oyun, en güçlü yükseliş noktalarından birine ulaşır. Thisamenle yaptığı erotik dans,seyircilerin tüm arzularını açığa çıkaran meşhur “Tekerlekleme” gösterisi ve

sonrasında Heratiane ile yaptığı ana- kız arasında yaşanan bilgi birikimi ve deneyim alışverişini betimleyen bölüm çok yönlü

Theodora rolünün içeriğinin inceliklerini oluşturur.

Rolün bir diğer yükseliş noktası da “Kaz Sahnesi”dir. Bu cüretkâr sahne Theodoranın devrimcilerle olan fikir alışverişinin kendi dimağında yarattığı isyan duygusunu dışa vurması ile bambaşka bir boyuta taşınır. Devrimcilerin ve Heratiane nin Theodoranın gelecek yaşamına ait kehanetlerini söylemeleri sırasında roldeki birçok duygu değişimi açığa çıkarılır.

Bu bölümlerin sonucunda bilinçlenmiş bir oyuncu olarak tüm kumpanyanın mimuslarıyla renklendirdiği tanrıçaları; sırasıyla İhtar, İnana, İsis, Kibele, Hera, Afrodit, Athena, Hestia, Artemis, Demeter oynayarak tek tanrılı dine geçişin sonucunda Meryem Anaya kadar gelir resim olur kalır. Antoninanın oyun boyunca

süregelen kıskançlık duyguları yeniden açığa çıkar ve Theodoranın içindeki iktidara isyan duygularının da çıkmasına neden olur.

Oyun içinde Theodora rolünün dışında Theodoranın oynadığı roller ve oyuncunun kendisi olarak var olduğu bölümler rolün çok kapsamlı içeriğini oluşturur.

6.2- Biçimi

Theodora rolü yorumlanırken karakterini yaratan cüretkâr, pervasız, hırslı, zeki ve dişil yönleri göz önüne getirilirse kumpanya içinde baskın bir var oluşa sahip olduğu açığa çıkar.

Bizans dönemi oyuncusu olarak oyun sergilediği bölümlerdeki biçiminin günümüz oyuncusundan farkları sözlerinin şiirselliğinin, tavırlarının fütursuzluğu ile oluşturduğu tezatların karakter özelliklerinin ekseninde eklememesi ile ortaya çıkar.

Dolayısıyla role girip rolden çıkılan, günümüz oyuncusu olarak doğal ve sade bir biçimde söylenen bölümlerdeki ayrımlar çok net olarak belirlenmelidir. Bu ayrımları belirlemedeki en önemli ipuçları da yine metnin içeriğinde saklıdır.

Bu tezin yoğunlaştığı en önemli bölümler, Theodoranın karakterinin değişik boyutlarını ön plana çıkaran tiratlarıdır.

Tiratların içeriğinden anlaşılabilceği gibi Theodora fırtınalı bir iç dünyaya sahiptir ve düşünceleri zaman içinde olgunlaşıp, dünya görüşü genişlemekte sahip olduğu özgüven, zekâ ve dişilik sayesinde erkek egemen dünyanın ikiyüzlülüğüne meydan okumaktadır.

Rolün yorumlanma biçimi, karakterin bütün olumlu ve olumsuz yönlerinden oluşan bir alt metnin varlığını yadsımadan onu en çok geleceğin imparatoriçesi yapacak olan ve diğer aktrislerden ayıran özelliklerin ön plana çıkarılmasına yönelik olmalıdır. Theodoranın Kulisi olarak ta adlandırılabilen bu çalışmada, karakterin aynı zamanda kırılgan, naif ve sevecen yönlerine de değinilerek bir anlamda tüm dünya kadınlarıyla arasında bir özdeşlik kurulmaya çalışılmıştır.

7- THEODORANIN KULİSİ

— Ey Heratiane! Ey öykücü kadın! Yüklü memelerinden emdiğim ak süt gibi emeyeğim hikâyelerini zihninden...

Zihnini zihnime yapıştır,

Acemiyim yavaş yavaş alıştır.

Beni de kendin gibi konuşur.

Yol yöntem göster yetiştir. (Erginlenme)

Göbeğini göbeğime yapıştır.

Acemiyim yavaş yavaş alıştır.

Nedir bu dünyanın yükü

Nedir bu dünyanın yükü.

Sözleriniz çok etkileyici, unutulmaz özellikleri var.

Aşkın kendi eliyle yarattığı o dudaklarda

Onun için sararıp solan benim gibi birine

“Sevmiyorum seni” diye ses çıkardı sonunda.

Ama perişan halimi kendide görünce,

O anda merhamet geldi sardı yüreğini.

Ve payladı tatlılıktan hiç ayrılmadan.

Her önüne geleni kıymaya alışmış dilini

Sevenle nasıl konuşulur anlat ona baştan.

— O da sözün sonunu öyle getirdi ki;

Sanki şeytan misali cennet den kovulan geceyi

Hemen ardından güzelim gündüz izliyor gibiydi.

Öylesine değişmişti son söylediği her şey

“Sevi yorum”u sevgiye dönüşüverdi birden.

“Sanma sakın” diyerek hemen.

Sizleri ölümsüzleştiriyorum.

Ama o amansız ölüm, kefalet falan dinlemeden,

Kolumdan tutup götürürse beni, sen kaygılanma...

— Öldüğün günü dünyaya ilan edecek olan,

O asık suratlı çanın çaldığı süreyi geçmesin.

Tutacağın yas ardımdan.

Güzel bir kızdır diyecekler, oldukça çıtı pıtı, son derece zarif, parlak iri gözleri insanı aydınlatır. Mat teni, güzel bir yüzü vardır. Son derece zekidir, nüktelidir, hoşsohbettir.

Sohbet etmediği kimse yoktur.

Faziletin aranmadığı bir ortamda eğlendiriyor!

Cezp ediyor!

Yeryüzünde damıtılan gül daha mutludur.

Diken üstünde el değmeden kurur gider yoksa

Tek başına büyür, yaşar ve ölür.

— Sen bir kölesin...

Genelev de zavallı bir orospusun firfirını yırttığın için,

O mu senatörmüş... İdamlık serseri.

Adam küflü hoşaf peksimete talim ediyor.

İyi bu uğursuzlar, senatör kelimesini de yozlaştırdılar.

İnsan gözü doymamıştır daha böyle bir rüyaya

İnsan kulağı görmemiştir.

İnsan eli nedir bilemez,

Dili kavrayamaz.

Yüreği anlatamaz nasıl bir rüya bu!

— Eli tam bir hanım eli,

Kösele gibi

Kum taşı gibi boz renk elleri

Vallahi elinde eldiven var sandım.

Meğerse elleriymiş.

Tek tük birkaç yaprak ya kalır, ya kalmaz.

Soğuktan titreşen o dallarda hani.

Yuvaları yıkılmış canım kuşların sesi duyulmaz.

Kendi zevkine düşkün olanlar senden başkasını bulamazlar Teo.

Hayatta tek amacım evlilik dışı ilişki kurmak

Niçin evlenmiyorsun?

Yasakların çekiciliğinden.

(Sahnenin önüne doğru yürür)

Şimdi siz güçlerinizin en yüksek noktasına ermişsiniz.

(Her üzerine yürüdüğü yorgunluktan kıpırdayamaz haldedir.)

Köleler! Efendiler! Senatörler! Aktörler! Uşaklar! Kapıcılar!

Çöpçüler!

Hepiniz birden gelseniz. İsteklerimi

Dindiremezseniz.

Hepiniz Kazsınız! (Oyun atmosferi)

Sözden anlamazsınız.

Utanmayı unutmuş,

Utanmazsınız!

Ayak bilek,

Topuk ökçe,

Baldır bacak,

Kalça göbek

Arasına sıkıp kalmışsınız.

Altın sözü yerlere düşürmüşsünüz.

Evet Sen!

Bütün yaşamı kör çıkarlarla

Yalanlarla çevrili olan sen!..

Ana karnındaki çocuk gibi savunmada olan sen!..

Sen yaşam kırıntılarını kaybetmekten,

Islak sıçan gibi korkarken,

Sen kendi, kapkara zindanındayken,

BİRİLERİ SARAYDA KİLİSEDE

KADERİNİ YAZIYOR!

Kraliçe olsaydım, bilir misin ne yapardım

Ülkemde apayrı bir yolda yürütürdüm her şeyi.

Alım-satımın hiçbir türlüsüne izin vermezdim.

Resmi dairelerin adı bile olmazdı.

Okumak diye bir şey bilinmezdi.

Varlık, yokluk,

Adam kullanmak gibi şeyler.

Sözleşme miras

Toprak, tarla, bağ tapusu olmazdı.

Maden, buğday, şarap kullanılmazdı

İş diye bir şey bilinmezdi.

Bütün erkekler, bütün kadınlar aylak.

Ama tertemiz, suçsuz

Kimse kimsenin efendisi olamaz.

Herkes kendisinin efendisi.

Her şeyi üretti doğa; alın teri emek istemeden:

Hainlik, düşmanlık, kılıç, kargı, bıçak, top türünden,

Hiçbir silah, olmazdı bende.

Uygarlık denilen silahlı boğuşma.

DOĞA KENDİLİĞİNDEN SAÇAR BÜTÜN BOLLUĞUNU BEREKETİNİ

MASUM HALKIMI DOYURMAK İÇİN.

Ateş insanıyım, Ateşten koştum.

Kavurdu beni yerin alevi alevi

Savurdu beni yelin alevi alevi

Ateşe kesti şu mavi alevi alevi

Yalıma kesti yer, kızıl alevi alevi

Alevler alevler döndürür beni

Hangi denizler söndürür beni

Sular tutuştukça harlatır beni

Mavi alevi alevi kızıl alevi.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Bridge, Anthony, *Theodora. Portrait in a Byzantine Landscape*. London, 1978.

Browning, Robert, *Justinian and Theodora*. 2nd ed., London, 1987.

Evans, *The Age of Justinian*, p. 104.

Evans, J. A. S., "The "Nika" rebellion and the Empress Theodora," *Byzantion*, 47 (1977), 380-382.

Holmes, W. G. *The Age of Justinian and Theodora*, 2 vols. London, 1912.

J. A. S. Evans, *Procopius* (New York, 1972), pp. 29-30; Averil Cameron, *Procopius*, ed. H. Trevor-Roper, New York, 1967)

Tessa Korber, İmparatoriçe. *The Empress*. Literatür Yayınları

Sürekli Yayınlar

Haşmet Zeybek, Theodora. *Tiyatral*. **2**(7), ss. 39-47. 2007

Şan, C. . Küllerinden doğan kadın Theodora. *Başka*, Ağustos. s.75.2007

Diğer Yayınlar

Sardou, Victorien, Theodora, London, 1885 , 29 Ekim 2007 de ziyaret edildi.

lafayette.150m.com/**theodora**_lit.html -

Sevilay Saral'ın Boğaziçi Üniversitesi'nde 1999 yılında yaptığı "Muhsin Ertuğrul: His Years at the Istanbul City Theater 1959-1976" adlı doktora tezi.

Tiyatro araştırmaları dergisi

www.ankara.edu.tr/kutuphane/tyatro/TAD_2006_22.pdf, 3 Kasım 2007 de ziyaret edildi.

Tiyatronline web sitesi, Haşmet Zeybek in yeni oyunu Theodora bağlantısı.

www.tiyatronline.com , 13 Ekim 2007 de ziyaret edildi

EKLER

TEODORA

(MİMUS OYUNLARI)

OYUN ÇIKARANLAR

TİHİSAMEN: Suriyeli senatör. Oyuna çıkması hoş karşılanmadığı için, o da metin yazar, müzikleri besteler, flüt, lir vb. çalar. Müzikle oyunları bağdaştırır. Mimusların iç yönetmenidir.

TEODORA: Kumpanyanın Mimus-pantomimus oyuncusu.

HARİTİANE: Öykü anlatan kadın anlamına gelir. Oyun ebesidir, Teodora'nın annesi.

GOMİTA: Teodora'nın ablasıdır, her şeyi ondan öğrenir. Boynuz kulağı geçer, onun için çok hırçındır.

ANASTASYA: Teodora'nın küçük kardeşi. Ona hayrandır.

ANTONİA: Kumpanyanın baş kadın oyuncusu. (Teodora gelmeden önce)

FİLİP: Kumpanyanın baş erkek oyuncusu.

KHAYSOSTOMOS: Ayasofya'nın başrahibidir. İncil dışı oynanan oyunları yasaklar. Onları ahlaksızlık sayar. Oyunların beden dili ile şarkılarla oynamasının nedeni kilisenin bu yasağıdır.

PAULOSYEN: (Aziz Pavlos'un izini sürenler)

BEGOMİL: (Eşitlikçi Hıristiyanlık yanlısı)

EFENDİ: Her provaya bir komünün köleleri gelir. Köleler pagan oyunlarına bayılırlar; çeşitli bölgelerden devşirildikleri için.

BİZANS TİYATROSU

“MİMUS OYUNCULARI YERLERİNE YERLEŞİRKEN KÖLELERDE OYUN YERLERİNDEKİ YERLERİNİ ALIRLAR. SANDIKLAR AÇILIR, KOSTÜMLER, MASKLAR İTİNAYLA YERLEŞTİRİLİR. ÇALGIÇLAR YERLERİNİ ALIP, SON HAZIRLIKLARINI YAPARLAR)

KAŞILAŞTIRMALI MİTOLOJİ SÖZLÜĞÜ:

BYZANS: Poseidon oğlu, Annesi Zeus ile İo'nun kızı. Byzans adını alan şehre yakın bir yerde doğdu. Şehre kendi adını verdi. Poseidon ve Apollon'dan yardım gördü. Thrakia Kralı, Byzans şehrine hücum etti. Bu kanlı savaşta Byzans düşmanlarını yendi. Onları Thrakia'nın Kralı Odryhes Byzans'ı muhasara etti.

BYZANS'IN KRALI PHİDALİA: Şehirdeki kadınların yardımıyla düşmanlarını üzerine çok sayıda yılan atar onları yendi.

KÖLELER MEYDANDA SAĞLI SOLLU YERLERİNİ ALIRLAR

KÖLELER: (Sağda oturan köleler birden ayaklanıp) Yeşiller, yeşiller

KÖLELER: (Solda oturan köleler birden ayaklanıp) Maviler, maviler

EFENDİ: Susun, şşt, (Elinde kırbaçı şaklatır) Susun dedim size! Burası hipodrom değil! Burası Tiyatro! sessizce oturup mimusları, pandomimusları dinleyeceksiniz. Danslarla coşacak şarkılardan ibret alacaksınız! Dünyanın en güzel kadını size danslarını gösterecek!

Köleler- Teodora!.. Teodora!..

antonina- (Koro başıdır, şarkıları yönetir. Kadın -erkek karışık sesler) Do!.. Do!..

Köleler- Teodora!.. Teodora!..

Antonina- Bu kızın ünü köleler arasında ne çabuk yayıldı.

Haritiana- Bütün kömünlerde, göğüs geçirerek, iç çekerek, sabahtan akşama onun güzelliği anlatılıyor.

Gomita- Şöyle Bakırköy!.. Kadıköy, kömünlerini dolaşsan görürsün!..

Antonina- Onun için başımıza çıktı, çabuk şımardı. ses veriyorum ses!..

Genç Sapıklar- (Başları çiçek çelenklidir. Başlarında kifaret eşliğinde, oyun için yazılmış tek sesli şarkı söylerler.) Ayol bu kudurmuşlar benim tek sesli, şarkımı dinlemezler..

Haretiane- Scabilum nerde? Scaballum nerede?

Filip- Her ikiside bende.

Haretinane- Şarkı ayakkabıların altında ki demir parçalarını yenilettiniz mi?

Filip- Yenilettik.

Haretiane- Öyleyse yere kuvvetlice vurun. Şunları susturun.

Filip- Olur mu öyle kara düzen. Şarkı eşliğinde söylenir.

Haretiane- Tabanları demir pençiller. Ayak vuruşları ile oyunlara katılın.

Filip- Koronun yanında ki flütçüler tartım tutsun.

Antoina- Bu gürültücü yaratıkların ayaklarını dibinden kesmeli ki, bir daha patırtı yapacak durumda olmasınlar.

Köleler- Teodora!.. Teodora!..

Gomita- Bunlar ne ki ya o çalpanı çalanlar.

Heratinane- Siz deli misiniz? Çalgılı müzik en önemli öğemiz.

Thisamen- Ezgi ve tartımı ayrı ayrı ele alalım. Tartımlardan tartımlı mırıldanan kimseler, müzikle birlikte koroya eşlik etmezse oyun yürür mü?

Haretiane- Koca koca mitolojik konular nasıl işlenir? Bu işlerle görevlendirilmiş kimseler ne olacak?

Antonina- Pantomimus dansçılarının kendilerine özgü bir çeşit söyleyişleri vardır.

Heratiane- Ah Mezopotamyanın, İSTAR'IN İNANNASI

Antonina- Asur'un Mısır'ın Fenike'nin Yunan'ın Roma'nın mitolojileri

Gomita- Homeros'un Hesiodos'un tragediyalarına başvurmayan, başını duvara vurur.

Heratinane- Tarihin öğretici, öğrenmek değeri olan konular bunlar. İlk bakışta Tarih gibi görünen ince konular bunlar. Aslında ağızdan ağıza dolaşarak halk mitolojisi durumuna gelmişlerdi. Mitoloji kılığına sokuluncaya kadar uzanır. Bu bakımdan Pantomimus konular, Tragedya alanına kadar girmiş oluyor.

Antonina- Plalaiai, Prokses, halk için dersler

Gomita- Geçmişte ki yiğitlikler gösterisi...

Anastasia- Biri çıksa da bu konuları şiir olarak yazsa.

Gomita- Ovidius, Virgileus az mı geliyor?

Anastasia- Bestelese de oynasak.

Antonina: Bu konuların çoğu mitolojinin cinsel konuları.

Thisamen- (Güler) Bu cinsel ilişkiler kutsal kitaplara da girmiştir.

Köleler- Teodora!.. Teodora!..

Paulosyen- (Elinde Platon'un Devlet'i vardır) Haretiane kulağını, ağzına yapıştır. Kendini felsefeye alıştı. Dünya'nı geliştirdi.

Haretiane- Pavlosyenlerde çok ileri gidiyorlar!.

Paulosyen- Peder İsasız bir Hıristiyanlık istiyor.

Beğomil- Hani herkes kardeşti, kimse kimseyi öldürmeyecekti..

Paulasyen- İsa, öldürmeyin dedi.

Filip- Begomillerde ileri gidiyor!.

Paulasyon- Nerede ortak mülkiyet!. Roma'dan zalim, sömürü kuruldu, Halk gene sofradan kovuldu!..

Filip- Halk sizden yan değil!..

Gomita- Sömürenlerden yana!..

Filip- Kimse size hak vermeyecek!.. İkona kırıcıları olarak tarihe, geçeceksiniz!.. O canım ikonalar kırılırmı?

Begomil- Sesimizi nasıl duyuracağız...

Filip- Bir yolu vardır?

Pulosyen- bu kitaplar nasıl yasaklanır. Platon Devlet...

Begomil- Aristo Poetika?

Filip- O işlere ben karışmam.

İkisi Birden- Hani nerde ilke?.. ELE MÜHÜR!.. DİLE MÜHÜR!.. BELE MÜHÜR!..

Köleer- Teodora!.. Teodora!..

Antonna- Hala görünürlerde yok kim bilir hangi kömünlerde lambayı söndürmüştür.

Filip- Bizans'ta günlük yaşam, yeter be! Konular hep halkın günlük yaşamı üzerine.

Anastasia- Bugün masallar ve mitoslar üzerine olsun.

Filip- Kimse kusura bakmasın! Mitosçular da sözün tartımı yoktur.

Anastasia- Yoktur,

Filip- İyisi, kötüsü, kutsalı yoktur.

Anastasia- Yakışıklısı, çirkini diye bir ayırım yapılamaz.

Thisamen- onu yaparsan, halkın yaşamını ve de ta kendisini canlandırmazsın. Halk niçin biologos'lara bayılır? Çünkü halk eş anlamlı kelimelere çok güler. Madem çoban değilsin ardında ki sürü ne! Beni yardan ayıran sürüm sürüm süreni! onun için Biologos en çok sevilen mimus türüdür. Bunlarda her çeşit insan, yaşamından parça bulur.

Efendi- Sanki, her şeyi biliyormuş gibi yapın!.. Yanılgının rehavetine bırakın kendinizi. Oysa; Bilinmeyene karşı dehşete kapılmanız gerekir... Teodora gelinceye kadar, bir şeyler yapın, Kölelerimi durduramıyorum!..

Antonina- Bize şiddet uygularlar mı?

Efendi- Hayır.. Onlar şiddeti kendilerine uygularlar. Özgürlere asla.

Thisamen- Ses veriyorum (vokal yapar ağıla) Antonina bir mimus söyle!.

Antonina- Bunlar bir şey dinlemez.

Thisamen- Dinlerler, dinlerler!

Antonina- Belinden aşağısı attır onun

Üstüyse kusursuz kadın.

Belinden aşağısı iblislerindir.

Karanlıktır, ürkünçtür, derindir.

Oradadır cehennem ateşi.

O karanlık sülfür çukuru

Yangınlar, alevler

O pis kokular!

Salgınlar ordadır.

Erkekleri bakışıyla tüketir.

Baştan verir kararını.

Aylak, mutlu kişidir.

Med cezir sonrasının limanı gibi.

Thisamen- Haratiana; Ne güzel bir isim değil mi? Öykü anlatan kadın!

Hadi bize bir öykü anlat şimdi.

Efendi- Hadi anlat, anlat! Giysilerinden anladığım kadarıyla kumpanyanın tek geçim kaynağı senin paspal lafların.

Haritiana- Halt etmişsin sen.. benim laflarım paskalya yumurtası gibidir (Rolüne girer) tuzlu denizlerin kenarında kurdu Timon ebedi konağını dalgalar her gün örter üstünü çoşup kabaran köpüklü sularıyla! Ey bereket saçan kutlu güneş, çek çıkar ıslaklığı kutsal topraktan.. zehirle kız kardeşinin yörüngesinin altındaki havayı..

Köleler- Yuhhhh...

Anastasya- Ayyy bunlar parçalar bizi.

Gomita- Biraz daha gecikirse zaten olacağı o...

Efendi- Neredeyse bulun şunu, kötü olacak bu işin sonu.

Teodora- (Elinde cep telefonu, günlük kostümüyle girer. Köleleri selamlar.)

Köleler- Yaşaaa!..

Antonina- Kostümlerini bile giymemiş!..

Teodora- Bin beş yüz yedi yaşında değilim, Teodora kostümüyle dolaşıyorum!..

Antonina- Biz bin beş yüz yedi yaşındayız. Hep böyle Bizans kostümüyle dolaşıyoruz!.

Teodora- O senin sorunun...

Antonina- Tiyatronun sorunu!.. Erken gelmek, oynayacağın rolü, iliklerine kadar sindirmek!.. Rolün hakkını vererek, role girmek!..

Gomita- Bir daha çıkamamak.

Teodora- Sen üç saatte zor girersin!. Ben bir dönüşümle girerim!..

Antonina- (Kahkaha atar) Güleyim bari, Ben rolüme giymeden önce aylarca çalışırım. Bir kraliçe olacağım.. Saçının telinden, tırnağına kadar incelerim!.. Ne zaman, Truva kraliçesi Hekabe, olurum!.. Truva yıkılır, yakılır.. Ben hala rolden çıkamam.

Gomita- O senin her zamanki halin, Neyin gerçek neyin rol belli değil!..

Atonina- Bütün o yıl boyu, Truva'nın sorumluluğunu omuzlarımda taşıyorum. Yıllarca rolümden çıkamadığım olur. Sen oyunculuğunu çocuk oyuncuğu sanıyorsun!.. (Ağlar)

Gomita- Niçin ağlıyorsun?

Antonina- Kahraman olduğu için, ölümün üzerine gözünü kırpmadan giden, Hektor'a ağlıyorum.

Gomita- Kahraman olmak kolay mı?

Antonina- Bütün sorun, kendi kendini kahramanı olmak!..

Haretiane- Hepimiz kahramanız, hepimiz ölümünüzün üzerine bile bile gidiyoruz!. Az önce uçup, gider hayali göster. Dumanı bile kalmayacak ardından. Rüya gibi minicik ömrümüz uyku ile noktlanır.

Antonina- Her oyunda aynı şey!..

Teodora- Her oyunda yeniden doğarım küllerimden, kimler usanası benden.. İyi demek, kötü demek; sisli puslu havlarda kanatlanıp uçmak gerek.

Köleler- Teodora...Teodora....

Thisamen- İşte karşınızda YAKICI, YIKICI, YIRTICI güzeller güzeli, geçmişin ve geleceğin en güzeli, Allah vergisi Teodora... bu günlere, yağmurlarda dövülerek, güneşlerde sevilerek, bazen svülerek bazen övünerek geldi. Şimdi huzurlarınızda Teodora'dan nefis bir tekerleme...

Şeytan kadar güzelsin.

Şeytan kadar kötüsün.

Geç karşıma kanım köpürsün.

Sanki bir kazansın.

Kanımı kaynatırsın.

Çok yaklaşma güzelim.

Aklımı oynatırsın

Ehli keyfe keyf verir.

Kahvenin kaynaması.

Eşeği baştan çıkarır,

Sıpanın oynaması.

Oynama kızım oynama.

Bu tıpa patlar,

Kırkından azanı,

Teneşirler paklar.

Teodora- Bir tekerleme yapar.

Heratiana, Söz cılız kandil sön!. Yaşam yürüyen bir gölgedir. Ancak sahnede kendi süresince konuşan, çırpınan, sonra da sesi kesilen oyuncu. Bir aptalın anlattığı bir masal ki baştan sona kuru gürültü ve şamata, hiçbir anlamı da yok.

Teodora- Ey Herati! Ey öykücü kadın! Yüklü memelerinden emdiğim ak süt gibi emeyeğim hikayelerini zihninden...

Heratiana- Benim zihnim, dünyanın zihni, güneşle aramıza dünya girdi. Bereket dolu nar gibi geldi. Cevize döndü, fındık kadar oldu, nohut kadar oldu, geldi kafama girdi.

Filip- Onun için dünyası karardı, kafa tutulması oldu.

Heratiana- onun için ben herkese kafa tutarım. Pedere bile.

Teodora- Zihnini zihnime yapıştır,

Acemiyim yavaş yavaş alıştı.

Beni de kendin gibi konuşur.

Yol yöntem göster yetiştir. (Erginlenme)

Göbeğini göbeğime yapıştır.

Acemiyim yavaş yavaş alıştı.

Nedir bu dünyanın yükü

Nedir bu dünyanın yükü.

Thisamen- Babil, Sümer, Mısır, Anadolu da yoğrulur fısır fısır, Olympos'a gelirler, olurlar on iki

Ölmezler. Yani bizim Bursalılar. Yüz kilometre aşağıda da bizim Edremitliler, yani yirmi altı ölümsüz kahraman. Böylece sarsılmaz Zeus düzeni de çözülür. Çanakkale'ye gelinceye kadar, tanrı da kalmaz, tanrıların maskeleri de.. İzmir'de ise artık herkes insan, burada herkesin mücadelesi doğayla.. Doğa filozofları dönemi; Tales'le başlayan bu dönem üç kuşak, on beş filozof, Aristoteles'le biter. İstanbul'da tanrılar tekleşir, gökyüzüne yerleşir. Onun için Marmara sadece jeolojik açıdan deprem bölgesi değil aynı zamanda kültürel açıdan da deprem bölgesidir. Onun için hıyar gibi dolaşma dişlerler, uyanmazsan şişerler.

Heratiana- Bütün sorun kendimizi bu role aşkla, bilinçle vermemizdir.

Ben bir yerden geçerken bütün kahramanlar başını kaldırır Beni de anlat! beni de anlat! Ben.. Ben....! Bende onlarla koyu bir sohbe koyulurum.

Thisamen- Lokman hekimde bir yerden geçerken bütün çiçekler başlarını kaldırmış, ben bu derdin ilacıyım, ben şu derdin ilacıyım diye..

Filip -Ey öykücü kadın!. O yakacağın mumlar kilse mumları değil! Öyle ulvi bir duruma gerek yok bırak bize rol kesmeyi. Sen papaz değil oyuncusun, yak şu mumları sahne aydınlansın.

Antonina- Oynadığımız tüm roller yaşamdan oynamamız gereken bir provadır. Oyuncuların kaderi toplumsal tarihimizde ilerlemeci rol oynamaktır.

Heratiana- Canlarım, çocuklarım yalvarırım yasaklı metinleri değil ritüellerini oynayın.

Filip - Bu mimuslar su gibi bir şey... Medea diye başlıyoruz Oidipus' la bitiriyoruz.

Heratiana- Bahanemiz ne olursa olsun oyun sadece bir gösteri değildir. Yaşamı yeniden yorumlayarak çılgık bir çağrı...

Antonina- Hayat dediğim nedir ki, yürüyen gölge, zavallılarız kukla sahnesinde.. Bu sahnede bir saat boy gösterip, boyun kırıp gidecek, bir daha duyulmayacak sesi. Hayat nedir? bir imge! bir kurgu! bir gölge! hayat tümüyle bir düş, düşlerde düşür işte.

Thisamen- Biz gerçekten bir kukla sahnesindeyiz, kuklacı felek usta, kuklalarda biz. Oyuna çıkıyoruz birer ikişer. Bitti mi oyun sandıktayız. hepimiz.

Haratiana- Tarihin tamamı bunalımlardan kopuşlardan, yadsımalardan ve karşılaştırmalardan oluşma bir zincirden başka bir şey değildir.

Teodora- Madenlerde taşlarda, bitkilerde bulunan şifalı sular bulunur bende, bu bedende..

Haratiana- Beş kulaç dipte yatıyor baban.

Şimdi kemikleri mercana dönüşüyor.

Bir çift inci artık gözleri.

Hiçbir parçası yok olmuyor.

Harika bir şey bu dünya, dönüyor bence

Deniz değişmeden geçtikçe

Su perileri saat başı çan çalıyor.

Sen kendini küçük bir zerre sanıyorsun

Oysaki sende büyük bir alem gizlidir.

İnsanı kıyamete kadar övsem, övmekten aciz kalırım.

Vasıflarımı saysam, saymakla bitiremem.

KAZLAŞMA OYUNU

Kölele- Kazlar kazlar! gak! gak!.

Efendi- Haydi kızlar, gelsin kazlar, çalsın sazlar... Pantemimus oyunları sözsüz olur, yalnızca harekete dayanır. Onun için sizde sessizce dinleyin Hayvanlara sıkça verilir.

Delikanlı- Bu kadın Zeus'u bile tanrılar meclisinden koparır alır.

Güçlü kolları ay ışığının tanıklığında, zırh gibi sımsıkı sarar.

Filip- Ah o güzelim ikiz kirazlar.

Senin tat almasını bilen dudaklarına düşer.

Delikanlı- Niye düşün ki moruk kralları, zırlayan kraliçeleri.

Niye aldırısın duymadığı görmediği şeylere.

Filip- Gördüğü şey Ares, davulunu bıraktıracak güçteyse.

Ah bir gece bile girerse onun koynuna.

O geçen her bir saati seni yüz saatliğine rehin alır.

Delikanlı, Üstelik daha sona, o şölenden arta kalandan başka

hiçbir şey kalmaz aklında...

Efendi- Sen ablandan da güzelsin, seni keşfettim. Bundan sonra soylulara da gösteri yapacaksın.

Thisman- adı üzerinde tanrı vergisi, yeryüzünde yaratılmış bütün güzelliklerin ortak paydası.

Filip- Onda Pandora'dan kalma kutu var, içinde otuz iki bin otu var. Tanrı kutu kutu yaratmış. Kullarımı çoğalsın diye... Kenarına otu yaratmış uçarken tutunsun diye...

Antonia- Kimi saat kapağı gibi...

Anastaya- Kimi söğüt yaprağı gibi...

Gomita- kim yün yaprağı gibi...

Haratiana- Kimi pekmez tabağı gibi

Thisman- bırakın bu sohbetin bulunmaz dibi.

Teodora- Kadife dili, tılsımlı neşe ve tutku dökülsün dudaklarından, ötesini halka göstermekten çekindiğimden değil...

Köleler- Kahrolsunlar.. aç... aç.. aç..

Teodora- Ne yazık çıplak dolaşmama izin vermiyorlar.

Köleler-Kahrolsunlar aç, aç,

Filip- Gak! gak! O taş parçalanıp ufaldığında ve zaman senin anıtını yok ettiğinde bizler hep yaşadığını göreceğiz.

Köleler- Kahrolsunlar göreceğiz, (çılınca alkışlar)

Filip- Hem örtüsüz hem benzersiz, ayrılır o tepeler iki yana.

Mest eder yaralarsa

Tatlı yaralısın başını döndürür bu güzellik.

Hiç bir güzel

Var mıdır örekesine el sürülmemiş?

Hiç bir ekin var mıdır tarlası sürülmemiş?

Bu kıllar hep keçi yalamış gibi yatık yatık olmaz ya, bazen de

İçine batık batık olur. Kimi o aşkla fişkırır toprağın bağrından.

Teodora- (Yüksek bir yerden ayağını gösterir)

Hepiniz Kazsınız!.. (Oyun atmosferi)

Sözden anlamazsınız.

Utanmayı unutmuş,

Utanmazsınız!..
Ayak bilek,
Topuk ökçe,
Baldır bacak,
Kalça göbek
Arasına sıkıp kalmışsınız.
Altın sözü yerlere düşürmüşsünüz.

Filip- Güzellik, doğruluk, en ahlaklısıdır erdemlerin ve biz zavallı kullar..

Teodora- Seyredenler allah için söylesin.

Antonina- Mahrem yerin diğer kadınların ki gibi olması gereken yerde değil!

Teodora- Ya nerede?

Antonina- Sanki yüzüne vurmuş!

Teodora- Terbiyesiz. Doğada hiçbir şey gizli değil

Antonina- burası da orman değil.

Teodora- Bal gibi orman Senatör!.

Thisamen- Buyur güzeller güzeli..

Teodora- Sürek avına gideceğim!. BAKKALLARIN AŞK PERİSİNE SOYUNACAĞIM.

Yarışa var mısın kimin saçı daha uzun. Epigramlar saçların rengiyle anılır. Epripidesin, Bakhalarında dans ettim. Nasıl övgüler kazandım.

Besteler hazır mı?...

Thismanen- Elbette!..

Haritane- Çok kibar adam!..

Teodora- Suriyeli Senatör Pantomimus'tan çok hoşlanır.

Thismen- Vaktinde korobaşı olmak istedim.

Teodora- niye olamadın?

Thisamen- Önüme çok engel koydular.

Teodora- Yazık olmuş sana!...

Thisamen- Ben de Pantamimus danslarına şarkı sözleri yazıyorum.

Teodora- Aynı zamanda besteliyorsun.

Sözleriniz çok etkileyici, unutulmaz özellikleri var.

Aşkım kendi eliyle yarattığı o dudaklarda

Onun için sararıp solan benim gibi birine

“Sevmiyorum seni” diye ses çıkardı sonunda.

Ama perişan halimi kendide görünce,

O anda merhamet geldi sardı yüreğini.

Ve payladı tatlılıktan hiç ayrılmadan.

Her önüne geleni kıymaya alışmış dilini

Sevenle nasıl konuşulur anlat ona baştan.

- O da sözün sonunu öyle getirdi ki;

Sanki; şeytan misali cennet den kovulan geceyi

Hemen ardından güzelim gündüz izliyor gibiydi.

Öylesine değişmişti son söylediği her şey

“Seviyorum”u sevgiye dönüşüverdi birden.

“Sanma sakın” diyerek hemen.

Thisamen- Sizleri ölümsüzleştiriyorum.

Teodora- Ama o amansız ölüm, kefalet falan dinlemeden,

Kolumdan tutup götürürse beni, sen kaygılanma...

— Öldüğüm günü dünyaya ilan edecek olan,

O asık suratlı canın çaldığı süreyi geçmesin.

Tutacağın yas ardımdan.

Güzel bir kızdır diyecekler, oldukça çıtı pıtı, son derece zarif, parlak iri gözleri insanı aydınlatır. Mat teni, güzel bir yüzü vardır. Son derece zekidir, nüktelidir, hoşsohbetir.

Antonina- Sohbet etmediği kimse yoktur.

Faziletin aranmadığı bir ortamda eğlendiriyor!...

cezp ediyor!...

Efendi-(Aşağıdan bağırır)

Ne sallanıp duruyorsunuz! Ne kaynatıyorsunuz!... Esirlerime prova da olsa bir şeyler gösteriniz. Kokuları midemi bulandırıyor.

Filip - Susup sessizce otursunlar. Hazırlıklar bitince Teodora onları gönüllerince eğlendirir.

Efendi- Teodorasız Mimüs yok mu?..

Filip- Kadının kutusu Pandora'nın kutusu gibi.

Mimüs dağarcığı bol... Sümer'in bahar tanrıçası İŞTAR' DIR o!...

Teodora- (İŞTAR olur.)

Filip - İNANNA' DIR.

Teodora- (İnanna olur.)

Filip- Mısır'da İSİS'DİR.

Teodora- (İsis olur.)

Filip- Yürür Yunan'a AFRODİT olur.

Bir "Hermafrodit"e aşık olmak.

Hermes ile Afrodit'in oğlu: Hermafrodit

Birgün gölde yıkanırken onu çıplak gören göl perisi güzelliğine öyle tutulmuş ki; koşmuş delikanlıya sarılmış ve tanrılardan vücudunu onu vücudu birleştirmesini istemiş.

- Tanrıların da eşref saati olmalı ki; istek gerçekleşmiş ve mitolojinin o

ünlü, HEM KADIN, HEM ERKEK yarattığı ortaya çıkmış.

Ondan sonra tutmayın:

Ozanları-

Yazarları-

Anlatıları-

Heykeltıraşları-

Doğanın şaşırması: Çift cinsiyetli, Hermafrodit.

Düşler-

Tutkular.

Suçlar-

1- Bağımlı-depresif kişilikler:

Terk edilecekleri korkusuyla cinsel ilişki istemezler ve hayır diyemezler. Tamamen karşı tarafı memnun etmeye yönelik sevişirler.

2- Obsesif-Kompulsif

Takıntılar olan bu kişilikler de mükemmeliyetçiliğe aşırı önem verirler. İlişkiler de aşırı kontrollü olma, cinsel yaşamlarını etkiler. Belirli düzen ve sıra halinde sevişirler. Sevişmede temizliğe, kirlenmemeye aşırı dikkat ederler.

3- Histerik

Ebeveyne yönelik libidinal yatırımın çözümlenmemesi (Anne ile Baba ilişkilerinde psikoseksüel aksaklıkların sürmesi, bastırılmış cinsel yaşamın belirlediği gibi tüm yaşamları seksüelize etmelerine yol açar. Karşı cinsi uyarır ancak enest korkusuyla ilişki kuramazlar.)

4- Paranoid

Kötülük yapılacağı ve zarar göreceğine inandıklarından tetiktedirler ve kendilerini cinsel hazza bırakmazlar.

5- Şizoid

Cinsel ilişki için isteksizdirler çaba harcamazlar, mastürbasyonla cinsel ilişki arasında fark görmezler.

6- Şizotigal

İnsanların gizli niyetleri olduğu varsayımı ile yalnızca güvendikleri biriyle cinsel ilişkiye girerler.

7- Antisosyal

Bağımlılık ve sadakat kavramları yoktur. İlişkileri de tüm dikkatleri kendi arzularına yöneliktir. Her türden perversiyonu gösterebilirler.

8- Narsistik

Görünürde atak baştan çıkarıcıdırlar. Ama gizli düzeyde eşini ayrı varlık olarak değerlendirmeyi, sevmeyi sevmezler.

9- Histrionik

Beğenilmeye yönelik ilgi arayışı içindedirler ve cinselliği ilgi görmeyi bir araç olarak kullanırlar.

10- Borderline

Sık partner değiştirirler. Cinsel eşlerine tutkuyla bağlanırlar. Ancak tutkuları küçük bir olayla nefrete dönüşür. Cinsel perversiyon (sapıklık) gösterir.

Teodora : (Afrodit olur.)

Filip : Roma'ya varır. VENÜS olur.

Teodora : (Venüs olur.)

Filip : Bizans'a varıp tüm tanrıçaları birleştirip MERYEM ANA olur.

Teodora : (Boyunu bükerek Meryem olur.)

Siz benim bedenim yaşadıkça yaşayacaksınız. Sonra benimle birlikte

çağlar açacaksınız, Meryemleşeceksiniz, kutsallaşacaksınız!...

Teodora- Benimle yakınlık kuranlar doğa yasalarına uygun bir cinsel işlem yapmadıklarını açıkça belirtirler. Ben de belirtirim, elime geçeni delirtirim.

Antonina- Azıcık ilişkisi olan kimseler forumda karşılaştıklarım parlak giysilerinin bir yeri dokunur da sonra pislik bulaşır korkusuyla hemen geri döner ve hızla uzaklaşır.

Teodora- Kıskanç pis!...

Sabahın erken saatlerinde görenlere uğursuzluk gelir.

Antonina- Yalarım seni.

Yeter artık, yapmadığını bırakmadın şirret!...

Teodora- Bana mı dedin?

Antonina- Sana dedim.

(Saç saça, baş başa kavga ederler, yerlerde yuvarlanırlar.)

Haratina- Yıllarca yıpranmış bir baba,

Nasıl kıvançla izlerse,

Yerinde duramayan,

Çocuksu şeyler yapan yavrusunu,

Kaderin hain darbesiyle

Güçten düşen ben de,

Senin değerinde,

Doğrulduğumda buluyorum huzuru.

İkinci çocukluk ve sınırsız unutkanlık

Ne diş kalmıştır artık,

Ne göz, ne tat.

Ne de başka bir şey.

— Ruhum yok olsa da.

Seviyorum seni sevmediğim gün.

Kaos geri gelmiş demek.

— Bu rüyada bir türkü yazdıracağım.

Dipsiz bir rüya bu.

— Şimdi öyle bir an düşünün ki;

Yavaş yavaş mırıltılar ve koyulaşan karanlık.

Evren denen geniş kabı dolduruyor olsun.

Teodora- Yeryüzünde damıtılan gül daha mutludur.

Diken üstünde el değmeden kurur gider yoksa,

Tek başına büyür, yaşar ve ölür.

— Sen bir kölesin...

Genelev de zavallı bir orospusun firfirını yırttığın için,
O mu senatörmüş... İdamlık serseri.
Adam küflü hoşaf peksimete talim ediyor.
İyi bu uğursuzlar, senatör kelimesini de yozlaştırdılar.
İnsan gözü doymamıştır daha böyle bir rüya
İnsan kulağı görmemiştir.
İnsan eli nedir bilemez,
Dili kavrayamaz.
Yüreği anlatamaz nasıl bir rüya bu!...

— Eli tam bir hanım eli,

Kösele gibi

Kum taşı gibi boz renk elleri

Vallahi elinde eldiven var sandım.

Meğerse elleriymiş.

Tek tük birkaç yaprak ya kalır, ya kalmaz.

Soğuktan titreşen o dallarda hani.

Yuvaları yıkılmış canım kuşların sesi duyulmaz.

Filip- (Teodora'yı elinden tutar kaldırır. Sevişirler)

Kendi zevkine düşkün olanlar senden başkasını bulamazlar Teo.

Teodora- Hayatta tek amacım evlilik dışı ilişki kurmak!

Filip- Niçin evlenmiyorsun?

Teodora- Yasakların çekiciliğinden.

(Filip'e doğru yürür)

Şimdi siz güçlerinizin en yüksek noktasına ermişsiniz.

(Her üzerine yürüdüğü yorgunluktan kıpırdayamaz haldedir.)

Köleler!. Efendiler!. Senatörler!. Aktörler!. Uşaklar!. Kapıcılar!.

Çöpçüler!..

Bu gece otuzu bulduracağım. Hepiniz birden gelseniz. İsteklerimi

Dindiremezseniz.

(Yorgun yatanların ayaklarına basar.)

Filip- Beni rahat bırak yalvarırım Teo!...

Thisamen- (Hayran hayran) TEO eğitime çok erken yaşta başladı.

Antonine- Anasının karnında

Thisamen- Onun için bedeni ve organları, sınırsız kıvrak, gerçek dans eğitiminden geçti. İyi eğitilmiştir. Yemeden, içmeden, aşırıktan hep kaçtı. Çünkü bedenini denetim altında tutması gerekiyordu.

Heratiana- Bu zamanla daha da artacak. Yıllar geçtikçe hızlanacak.

Thisamen- Bu gelişmenin, bu sınavın sonu şu olacak; gösterinin sonuna bir eklenti.

Doğulu cambazların gösterdiği fırlatma hareketi.

Teodora- (Cambaz gösterisini yapar.)

Thisamen- TEO ya Panarate bir kadın eşlik edecek. Bu kız çok güzel.. V e de KARAMOLLOS ayarında.

Tihisamen - Yasaklananları unutmamak için bir ezber geçelim... AİSKHYLOS?..

Paulosyen - Oyunlarına bakıldığında kuşku duyan değil, inanan oyun yazarlarıyla karşılaşırız. Metinlerinde ahlaki sorunları tartışmaya açar. “BİR İRONİSTİN TERSİNE SORUNLARI çözmeyi seçer.” Oysa ironist dünyayı “İDEALİST AHLAKIN” şablonunun altına yatırır. “İKİSİNİN UYUMSUZLUĞUNU FARKEDER.”

“BAŞARILARAMAZ OZANIN BİLGİSİNİ ÜRETİR.”

“VE DÜNYAYI OLANCA ACILIĞIYLA KÖTÜLER.”

Teodora - Ya boşuna mı yasaklamışlar!...

Hepsi - (Güler) Sende dünyayı öğreneceksin.

Tihisamen - Senin için gırtlak patlatıyoruz...

Begomil -Aiskhylos'ta asla böyle aşırı hedefler yoktur.

Teodora - İyi işte!...

Paulosyen - Felsefenin ya da ahlakın, ya da günlük yaşamın doğurduğu herhangi bir sorun: Yazarın akıl yürütme ve yaratma sürecinin sonunda “mantığın ve eşyanın doğasının terazisine vurulduğunda” güven tazeleyici bir çözüme ulaşır.

“Çünkü, Aiskhylos, uzlaşmaya ve mantıksız olmaya inanır.”

Filip - (Teodoraya) Neymiş!...

Teodora - Ne biliyim ben!...

Filip - Kızım bütün bunlar sana anlatılıyor.

Teodora - Beni kahramanlar ilgilendirir.

Paulosyen - Onun kahramanlarının tragedyası yazgıları mühürlendikten sonra başlar!... Artık Aristoteles’in tanımladığı trajik hata daha büyük bir hata belkilde bir “günah”tır. Onarın yazgılamı mühürleyen...

Teodora - Aristotelesle, Aristofanes’i karıştırıyorum!..

Filip - Çık, çık, çık, olurmu hiç, biri filozf. Diğeri hem filozof, hem şair...

Teodora - Filozof-Şair.

Filip - Evet,.

Pavlosyen - Dolayısıyla, onun tragedyalarında mutlu başlangıçlarla yıkımla sonuçlanan finallerin karşılığı yoktur. Üstelik Aiskhylos’un bir trilogyayı mutlu sonla bitirmesi, bu düşünceyi çelmez.

Onun temel sorunu bir ahlaki sorunu tartışıp çözüme bağlamaktır. Söz konusu sorunların “mutlu olması” günahkar kahramanlar için geçerli değildir... (Filip’in elinden tutar.)

Agamennon - (Teodoranın elinden tutar.)

KİYTEMNESTRA VE ETEOKLES önemlidir.

Paulosyen - MUTLU KİŞİ

O kendisi için birşey istemedi.

Soyu soppu belirsizdi.

Halkın arasında yetimişti.

Ama peşinde imparatorun nefreti,

Soyluların öfkesi...

- Kora - Savurdu beni yerin alevi alevi
- Begomil - Acıya adadı kendini
Ölümü acıyı umursamadı.
Anlatmaya koyuldu halka
Kardeşliği, eşitliği, özgürlüğü
Bir özgürlük ateşi saldı halkın içine
Bir kıvılcımdı O...
- Koro - Kavurdu beni yelin alevi alevi
- Paulosyen - Kaçtı yabanlara, imparatorun zindanlarından
Dam papazlarından,
Kırbaçtan,
Kerpetenden,
Kelepçeden,
Şişten
- Koro - Vurdu beni dilin alevi alevi
- Begomil - Oysa Antakya'dan İskenderiye'ye
Kötü kaderini yenmeye hazırды halk,
Öğretmeninin bekliyordu sabırsızlıkla,
Soyluluğa son vermek için...
- Koro -Alevler, alevler döndürür beni.
- Paulosyen - İmparatorluğu kökten kaldırmaya,
Ortak mülkiyeti kurmaya,

İnsanlar arası nefreti silmeyi,

Koro - Boğdu beni selin alevi alevi.

Begomil - Eski dünyanın kırıntılarına,
Kiliseleri, nikâhı, aileyi atmayan
Başları dik koşmak için,

Hepsi birlik onu bekliyorlardı.

Ateş insanıyım ben,

Ateşten koptum,

Kora düştüm.

Koro - Kavurdu beni yerin alevi alevi.

Paulosyen - Ateşe kesti su, yalıma kesti yer.

Savurdu beni yelin alevi alevi

Sular tutuştu, yalıma döndü dünya...

Koro - Boğdu beni selin alevi alevi.

Paulosyen - Nice sellerl söndürür seni...

Nice atşler yakar şimdi alevden etini...

Heratinana - Düşük bir kadın olarak doğdum...

Yükselmek için güzel vücudun var.

İçindeki aklın Kleopatra, Maria Magdelana gibi

Vücudun kullanmak ve kullanılmak için

Kıpır kıpır, fıkır fıkır.

Tihisamen - Hiçbir şey engelleyemez yükselişini,
Hiçbir şey gölgeleyemez güneşini
Cam havuz içindeki gösterişini
Dünya'nın yumuşak karnına geçir dişini

Haretiane - Kucaktan kucağa bile dişiliğini
Bir şeytan azdırmasın
Dünyaya bırak şehvetini şöhretini
Dünya durdukça kişiliğini durduracaksın,
Her dişide bir parçanı bulacaksın.
Senden sonrakilerin tekrarı olacaksın
Kuşaktan kuşağa kalacaksın.
Fahişeliğin imparatoriçeliğini yaşayacaksın.

Teodora - Ateş insanıyım, Ateşten koptum.
Kavurdu beni yerin alevi alevi
Savurdu beni yelin alevi alevi
Ateşe kesti şu mavi alevi alevi
Yalıma kesti yer, kızıl alevi alevi
Alevler alevler döndürür beni
Hangi denizler söndürür beni
Sular tutuştukça harlatır beni
Mavi alevi alevi kızıl alevi alevi
(Dansla sırla Afrodite gibi kaybolur)

Paulosyen - Ne kutsal Ayasofya!...

Ne Mısır, Ne Antike, Ne İskenderiye,

Mermerleri kalır, kanatlı ucan sözlerim kadar.

Değiştiren zıttına dönüştüren zaman

Uçurur şehvetini buruşturur etini,

Azgın rüzgâr, gazel yaprağı gibi sürükler.

Kör bir çukuru doldurur.

Kör kursak gibi.

Kimse dünyaya kazık çakamaz.

Deliktir dibi.

Sözlerimde bir tek sen, her dem tazesin.

Gülümersin.

Gözlerin yalım yalım yakıcı parlar.

Begomil - Ayasofya önünden çalınır Jüstinyen haykeli,

Savaşlar yükselerek yüklenir yerin göğsüne,

Surlar çorak dışı gibi delik deşik olur.

Kalbura döner, su tanımaz olur.

Sel gibi yağar Hunlar İranlılar, Gotlar

Kılınçlar, oklar

Mızraklı yağmurlar,

Kudur setler.

Canavar dili yangınlar.

Sözlerimde yaşayan seni yok edemez.

Ölmez otunu buldun...

Ölümsüzsün...

Paulosyen - Ne yedi kat yerin altı,

Ne yedi kat gökyüzünde,

Yıldızlarla hüküm süreceksin.

Gündüz söneceksin, gece yanacaksın

Kimler usanası senden!..

Sonsuza kadar yol göstereceksin.

Kimler kurtulası senden!.

Gönülden gönüle yol bulacaksın

Bu yol âşık olmayana görünmez.

Öyle doludizgin yaşayacaksın ki;

Her gelen senden bir parça bulacak,

Yaşam senin tekrarın olacak...

Haretiana - Yaşam dediğin nedir ki, inelim bakalım köküne, çikalım gelelim bu güne...

Tihisamen - İnsan dediğin nedir ki, küçükken kendisiyle oynar. Bu onun iç dünyasıdır. Büyür tanrısıyla oynar. Yaşlanır toplum tarafından itilir, toprak tarafından çekilir. Amca Dayı, Dede, olur. (Harman yerinde dolaşır.) Evet, her canlı bireyi bebeği olur. Sevgilisi olur. nesi olur ninesi olur.

Haretiane - İlle de anası olur.

Tihisamen - Anası olmayanın danası olmaz!..

Haretiane - Öyleyse bugünkü, “erginlenmem oyunumuzu, Analık Tematığı” üzerine kuralım. Kimse benim kızıma “Allah bir boy vermiş, dibini delmiş koyvermiş” diyemesin...

Tihisamen -(Teodoranın beline vurur) Otuz üç omurgasına otuz üç mitos yerleştirdim. Babil’in harman yerine varalım, ilk aşkın, ilk öykünün taklidini alalım. Seyircilerimize yansılalım.. (Oyunlar başlar)

SEYİRLİKLERİN-SEMAHLARIN-MASALLARIN-DESTANLARIN-MİMUSLARIN-
PANTOMİMUSLARIN EN DİBİ, TOPRAKTAKİ KÖKÜ: “İŞTAR”

İŞTAR

(Analık tematiği-Dalında)

-Babil'in ana tanrıçası, Tammus'u Babasız Doğurdu... (Bolluk bereket oyunları)

Teodora - Ben İştar... Ben toprak ona, aşk tanrıçası

Tihisamen - Tek taş duvar olmaz, erkeksiz kadın olmaz. (Elinden tutar.) İştarın sevgilisi
Tammus!..

Filip - Ben Tammus!.. kışın yeraltına göçer uykuya çekilirim. İştar arar bulur beni...

Tihisamen - Leyla, Mecnun, misali, gündüz gece hali...

Filip - Aramızdaki aşktan, bahar uyanır, yeryüzü çiçeklerle böceklerle, kuşlarla donanır. Baharın uyanışı bir bayramdır. Bir yaşama gücüdür bir sevinçtir....

Tihisamen - Yeraltında tapınakta başlar. (Gerekirse yeraltına inilir)

İştar - Toprağın suya aşkı

Heretiani - Doğanın doğal aşkı.

İştar - Toprağın suya aşkı

Antonina - İnsanın insana aşkı,

Anastosya - Dalın ucundaki ışkı,

İştar - sularda mı kaybedecektim sesimi nefesimi,

Filip - Toprakta suyla öyle sevişir, bolluk bereket olur.

İştar - Güzelliğim dilden dile, ilden ile nesilden nesile destanlaşır, çağları açar üne ulaşır, güne ulaşır. Her kadın içinde bir parçamı taşır...

Filip - Tanrıları çarpıştırırsın.

İştar - Ölümsüz olan benim. Ölür ölür dirilirim. Ölümler öykünmesinler bana... Eğlencelerimin en büyüğü, onları var etmek ve yok oluşlarını izlemektir... Onlara verdiğim aşkı seyretmektir.

Filip - Doğum-Aşk-Ölüm..

İştar - Dualarım, ilahilerini, şarkılarını, türkülerini dinlemektir kederlerini, sevinçlerini, aşklarını, savaşlarını özlemektir.

Türkü - (Ölüm tematiği üzerine)

(Toprak)

Aşk)

Veysel - Benim sadık yarım kara toraktır.)

....

Antonina- (kibirli Aşk-ı öykünür) Utan ey kibirli Aşk!.. sen ki bin bir çiçekten aldın kokularla dolusun, çekiciliğinde bu koku...

Gomita - Sen ki, insanlık cevherini hazinesini taşırsın... Ama hırsızlarla çevrilmiş etrafın!.. Görülmez duyulmaz sayısız uğursuz...

Filip- Seni yanlışa itiyor ürkek korkak ve titrek kalbin... sevinçlerin ve acıların...

İştar- (Güler) Dünya yarar onu. Kaçarak saklanacaktır.

Gomita - Gömüşten kumruların arabalarına koşan bulutsuz gökte uçar. Hızla uzaklaşırım.

Filip- Sevdalıların arabalarını çeker kuşlar.

Gomita - Güzel.

İştar- Güzel dedi kız.

Efendi - (Gelir ağacın arkasına saklanır)

Filip- (O da ağacın arkasına saklanır.) İşte etrafını kuşattım. Bir soluk renkle sardım her yanını..

Gomita - Anastasya sopa!..

Anastasya - (Sopayı verir.) Al ablacığım sopa!..

Gomita - Al sana!... (Filip eğilir.)

Efendi - (Küt kafasına)

Filip- Bağırır Ah!...

Efendi - Sopayı biz yiyoruz, herif bağırıyor.

Gomita - Adamı böyle döverler işte!.. Namuslu hanıma dil uzatmak neymiş gör. Gözetmecinin sonu bu işte!..

Filip- Sen bir karacasın, ben senin bütün dünyan olacağım...

Gomita - Her yeri gez şu dik dağları, güzel ovaları dudaklarımdan beslen... O zaman inersin alçak pınarlara. Gidip başka yerde huzur arama boşu boşuna, bu çayırlar, bu otlaklar yeterde artar sana.

Filip- Ah!.. A!.. aşk!..

Gomita - Şu doruklara bak!.. Şu karanlık uçurumlara, gel gel de saklan şu oyuklarda. Gel ki seni yağmurdan saklasınlar.

Filip- Öyleyse benim karacam ol. Ben öyle bir dünyayım ki, yüzlercesi koşsa da peşinden hiçbir kurt yakalayamaz seni...

İştar- Soluğu tükendi çekildi. Kendin bir yana attı. Terliydi ama hala bal damlıyordu ağzından Güzel dudakları bu bala bir türlü doymadı. Bolluğu açık olsa bile, şikâyet ederdik yokluğundan. Biri bolluk sandı elindekini bir yokluktan can çekişti olurdu. Dudakların kenetliydi, ama sonları kara toprak oldu.

AĞIT....

Herationa- Bir kez tadı varmıştı yağmanın “zavallı” tutamadı kendini doymak bilmez oldu. Yüzü günden güne soldu. Çürüyordu.

Gomita - Umarsız şehveti besliyordu umutsuzluğunu.

Filip- Unutulmuşluk rehberiydi.

Antonina- Akıl onu terk etti, utancı, onuru onu kortarmaya yetmedi.

İştar- Arzumuz güzel varlıkların çoğalmasındır. Bolluk, bereket almasıdır. Oyleyse körpeçik yavrusu onu anılarında yaşatsın... Olgunlaşan her insan ölümü tadaçaktır.

Filip- Fakat sen ki; kendi parlak gözlerine tutulmuşsun. Işığın alevin tükenmeyen yakıtla selenmekte bolluğun, mekanına kıtlığı buyur ediyorsun. Senin düşmanın sensin... Zulmün kendi kendine... (Teodara'ya) kendi yoncanda saklıyorsun özünü, Cimrilik edeyim derken ziyan ediyorsun tümünü!..

(Oyundan çıkarlar, harmanyerine varırlar.)

İNANNA-SÜMER

TİSAMEN: Kuyruk sokumunun dalında yani üstünde otuz üç omurgasında, yani

Dağarcığında, burası gübrelik değil, cinselliğin, bereketin,

Özgürlüğün, Sümer in Ana Tanrıçası İNANNA!!

THEODORA: (Hemen İnanna rolüne girer) Ben İnanna !

THİSAMEN: (FİLİP in beline vurur) Onunda dalında İaman...

FİLİP: Ben İaman.

THİSAMEN: Onunda dalında kutsal kitapların kaynağı Urug aslanı Gılgamış

FİLİP: Ben Gılgamış, ölümlülerden ilk ölümün acısını duydum. Dayanamadım Fırat in gözüne ölümsüzlük otunu aramaya çıktım.

THİSAMEN: Gılgamış insan akrebin dediğini yaptı güneş yolunu güneşin doğuş yönünde dağdan geçerek izlemeye koyuldu...

FİLİP: Bir fersah yol alınca çevresini saran karanlık yoğunlaştı... Işık yoktu önümü ardımı göremiyordum İki fersah yol alınca çevresini saran karanlık yoğunlaştı ışık yoktu gılgamış önünü ardını göremiyordu. Üç fersah yol alınca çevresini saran karanlık yoğunlaştı. Işık yoktu. Gılgameş önünü göremiyordu beş fersah yol alınca çevresini saran karanlık yoğunlaştı. Işık yoktu

Gılgamış önünü ardını göremiyordu. Altı fersah yol alınca karanlık yoğunlaştı ne önünü ne ardını görebildi. Sekiz fersah yol alınca

Gılgameş acı acı haykırdı. Ne önünü ne ardını görebiliyordu

Dokuzuncu fersahtan sonra kuzey rüzgârının esintisini yüzünde duydu ama karanlık yoğundu önü de ardı da görünmüyordu, onuncu fersahtan sonra artık yolun sonuna gelmişti. On birinci fersahtan sonra şafağın ışıkları belirdi.

Ve on ikinci fersahın sonunda güneş ışınları sel gibi aktı....

THİSAMEN: Onun dalının altında da entrikaların kanunların efsanevi lideri

Babil Kralı Hamurabi.

FİLİP: Ben Hamurabi.

GOMİTA: Peki soylu nasıl yükselir ya da alçalır?

ANASTASİA: Doğduğunda kim onu diğerlerinden ayırabilir?

ANTONİA: Kim bilebilir atalarımın halini? Nice olduğunu, o eline almadıkça onuru?

HARATİNA: Mazeretsiz geçiririm seninle zamanımı, senin o güzel aklın buna yattığı sürece...

ANTONİA: Öyleyse kalbi asla reddetmeyen kutsal sevdan sevinç olsun bizlere.

İNANNA: Kalemimden dökülecek ölüm ve ateş. Yazacağım artık okuyasın diye canların neşesi için yeni aşkların ardından nefret dolu sözlerin ne diye suçlarım seni? iki söz verip tutmadın diye? Ben yirmisini inkar ettim.... Benim asıl hain... her sözüm yemindi seni kandırmak için... Sana inancımı ben kendim

Kaybettim... Büyük yeminler ettim derin diye duygularım aşkın üzerine

Gerçeğin doğruluğun üzerine... Köre göz verdim ki nur a kavuşsun....ve yemin ettim... Gözle görülen yalan diye... benim asıl hain.... Seni doğru bilip yalan yere yalan ettim, eğriye

Doğru bilip... Sonsuz aşkınla daha nice sevinçler tadacaksın... Coşacak ruhun... Yeter ki o gözlerden irak olasın... yüce bir hükümdar seçeceksiniz başınıza, yere göğe kükürt ve lav yağdıracak yükseklerden yataktaki sapkın mahlukun üzerine.... Şimşekler kasırgalar yollayacak sizleri çok sevdiği için... Kapanlar, zindanlar, tapınaklar yapacaklar size... tanrı bir an göz kırpmışken onu kör zanneden ...alacak herkes payına düşeni....

FİLİP: Aşk ilahı bıraktı silahını uyuyakaldı....fırsat bilmez mi bunu Ay dediğimiz... Kaptı yürek dağılayan kamayı suya daldırdı o soğuk pınarlardan biri emdi ateşi...

Pınar ki mirasıyla aşkın kutsal ateşinin ebediyen sıcak olacak asla soğumayacak suyu.. Kaynayan bir kazan o şimdi... Biz erkeklerin nice illetlerden kurtulmayı umduğu... Derken hanımın gözlerinden kaptı ateşini

Aşkın sokuldu yanıma ilah dağıladı bağrımı kıyasıya ama deva arayana Umuttur suyu o pınarın... Ama nafîle pınar olamaz onun derdine deva... Aşk ilahı olsun rehberi... Yine yegâne teselli... Hanımın gözlerinde yanan ateşi...

HARATİANA : Mekânı cennet köşesi olacak tanrının gözünde masum olanın o yalan yere Tanıklık yapmayacak... Yanılmayacak sözü ya da yaptıkları... Göğsü boş gururla kabarmayacak... Dilini bilmeyecek biber gibi... Leke sürmeyecek adilin namına... Çöpte aramayacak övgü adına...

İSİS - MISIR

THİSAMEN: İnanna yürüdü gitti Mısır a ve oldu İsis oda babasız doğurdu osirisi... ölülerin koruyucusu oldu...adına düzenlenen törenlerden oyunlar doğdu.

Ben Tanrıça İsis..

THİSAMEN: (Filip eliyle beline vurur) Onunda dalında Osiris

FİLİP: Ben Osiris

THEODORA Ben her şeyin doğa anası sahibesi ve tüm öğelerin yöneticisiyim...

Dünyalılardan ilk soyu... Kutsal güçlerin başı... Cehennemdeki her şeyin Ecesi, Cennette yaşayanların özü... Bütün tanrı ve tanrıçaların tek başına ve tek biçimde açıklayıcısıyım...

Benim isteğimle gökyüzünün gezegenlerin denizlerin tüm rüzgârları ve

Cehennemin ağlanası sessizliği düzenlenir

Benim adım benim kutsallığım tüm dünyada çeşit çeşit biçimde türlü geleneklerle ve birçok ad altında sevilmiştir.

THİSMAN: Ve yürüdü Anadolu ya vardı Frigya ya ve kuyruk sokumundan ve dalında Kübele kübele de babasız doğurdu Attis i....

THEODORA: Ben Kübele her şeyin doğrucusu, yaratıcı gücü, Ana Tanrıçası

OLYMPOS-ZEUS

THİSAMEN: Ve yürüdü vardı Olympos a Onun da dalında Zeus..

HARETİANA: OLİMPOSLULAR ONİKİ ÖLMEZLER...

FİLİP: Ben Zeus hava ve mutlak güç, sarsılmaz düzenin koruyucusu

HERA - Zeus'la evlendim büyük aşkla. Evliliğin koruyucusu olduğum için Zeus'un çeşitli "yaratma içgüdülerine" rağmen sürdürüyorum evliliğimi. Simgem, tavus kuşu.

ZEUS Olympos'tan hükmederim tanrılara ve insanlara. Simgem kartal ve yıldırımdır.

THİSAMEN: Zeus un dalında Apollon...

FİLİP: Ben Apollon. Işığın ve aydınlığın tanrısı. Güzel olan her şeyi severim. Müziğimi dinleyen kır hayvanları büyülenmiş gibi olur. Atmacalar, güvercinler, fareler, böcekler. Bulduğum yer dünyanın göbeği. Bundan sonra bir rahibe burada benim adıma insanların sorularına karşılık verecek, kehanetlerde bulunacak tapınağında. (Güneş, yay ve lir.)

HARETİNA: Hera'nın dalında Afrodit.

AFRODİT: Ben Afrodit. Denizköpüğünden doğdum geldim. Olympos'a. Aşk, sevgi, tutku, güzellik dağıtım insanlığa. Ruhlarını yüceltebilirsiniz, gerçek ışığı görebilirsiniz diye. Hepaistos'la evlendirdi Zeus beni; ama ben insanlığı aidim. (Aşk, güzellik, güvercin)

THİSAMEN Onun dalında Ares.

FİLİP Ben Ares. Savaş, kavga, hır gür benim işim. İnsanları birbirine saldırmaları için kışkırtır, güçlünün yanında savaşır, zayıfı yok ederim. Sonra aynı silahla güçlünün kendisini vururum. Gücümü savaş alanlarında gösteririm. Savaş, kavga, korku gözyaşı, toz, duman, kargaşa ve ateş. (harp, miğfer, tırpan, mızrak) Ne tapınağım var, ne heykelim dikildi... Onun için, ne dönemim kapanır, ne devrim biter, ne tapınağım yıkılır. Ne heykelim kırılır, Ben daim hüküm sürerim.

HERETİANA Onun dalında Hestia.

HESTİA: Ben Hestia. Kutsal ateş, ocak, aile fazileti. Tanrıların entrika dolu yaşamlarına dayanamayıp, indim Olympos'tan karıştım insanlığa. Her evin, her yuvanın ocağı oldum. (Ocak, kutsal ateş fazilet)

THİSAMEN Onun dalında Hepaistos.

FİLİP Ben demircilerin tanrısı Hepaistos. Tanrılar arasında en çirkin benim, topalım.
Karım Afrodit Ares ile aldattı beni. Bunun intikamını
alacağım ondan. (yer altı taşı, sanayi, çekiç, örs)

HERETİANA Onun dalında Artemis

ARTEMİS: Ben Artemis. Dünyayı paylaştığımız diğer canlılara karşı merhametli olmayan
karşısında beni bulur. Yemin ettim iffetimi korumaya
evlendim. Yersiz gurura kapılan insanlığa derslerini veririm oklarımla. (ay,
geyik, hilal, iffet)

THİSAMEN Onun dalında Hermes.

FİLİP: Ben Hermes. Zeus'un habercisi. Ben yağmur ve hitabet tanrısıyım. (Yılanlı asa,
belagat, kanat, yağmur.)

HERETİANA Onun dalında Athena.

ATHENA: Ben Athena. Zeus'un beyninden doğdum zırhlarımla. Cesaret, alçak gönüllülük,
iffettir erdemlerim. (Zeytin dalı, kalkan şimşek zekâ)

THİSAMEN Onun dalında Poseidon.

POSEIDON Ben denizlerin ve denizcilerin tanrısı Poseidon. Suların derinliklerinde
sarayımda oturur. Tüm sulara benim hükmüm geçer. (Üç başlı, yaba, deniz, hiddet)

HERETİANA Onun dalında Demeter.

DEMETER Ben Demeter. Lanetimden kork ey insanoğlu. Kork ki sürmeyesin
zehirli elini ağaçlarıma, topraklarıma, tarım alanlarıma. (Buğday, toprak bolluk)

(Poseidon ve Demeter arasındaki at/insan ilişkisi işlenmesi)

THİSAMEN Zeus'un sarsılmaz düzeni. Yeryüzünde gidecek bir yer kalmadı. Hepsi birleşti
tekleşti gökyüzüne çıktı. Oldu Meryem.

TEODORA Ben Meryem.

THİSAMEN O da doğurdu İsa'yı babasız.

TEODORA En sonunda geldim Ayasofya'ya resim oldum.

İKONALAR

ANTONİNA (Yererken över, İroni) Sen o duvarda ikona gibi duramazsın!..

TEODORA (Duvardan iner.) Antonina!.. Evet Sen!...

Bütün yaşamı kör çıkarlarla
Yalanlarla çevrili olan sen!..
Ana karnındaki çocuk gibi savunmada olan sen!..
Sen yaşam kırıntılarını kaybetmekten,
Islak sıçan gibi korkarken,
Sen kendi, kapkara zindanındayken,
BİRİLERİ SARAYDA KİLİSEDE..
KADERİNİ YAZIYOR!...

ANTONİNA (Bugünün oyuncusu) Bir tek sen kendi kaderini kendin yazarsın!..

Geçersin Osmanlıya, Kösem Sultan olursun, Hürrem Sultan olursun!.. El üstü tutulursun! Romantiklerin elinde, Esmeralda olursun. Madam Bovary olursun, Shakspeare'in eline geçersin, Ofelya olursun, Desdemona olursun... Kuzeylere çıkarsın İbsen'in elinde Nora olursun... Gothe'nin elinde Margirit olursun... Tolstoyun eline geçersin Katruşka Malsova olursun, Anna Karanina olursun... Bu Ayasofyadan, dalga dalga dalında dalında dünyaya yayılırsın.. Ama eninde sonunda döner dolaşır gelir Teodora olursun...

TEODORA:

Kraliçe olsaydım, bilir misin ne yapardım
Ülkemde apayrı bir yolda yürütürdüm her şeyi.
Alım-satımın hiçbir türlüsüne izin vermezdim.
Resmi dairelerin adı bile olmazdı.
Okumak diye bir şey bilinmezdi.
Varlık, yokluk,
Adam kullanmak gibi şeyler.
Sözleşme miras
Toprak, tarla, bağ tapusu olmazdı.

Maden, buğday, şarap kullanılmazdı

İş diye bir şey bilinmezdi.

Bütün erkekler, bütün kadınlar aylak.

Ama tertemiz, suçsuz

Kimse kimsenin efendisi olamaz.

Herkes kendinin efendisi.

Her şeyi üretti doğa; alın teri emek istemedi:

Hainlik, düşmanlık, kılıç, kargı, bıçak, top türünden,

Hiçbir silah, olmazdı bende.

Uygarlık denilen silahlı boğuşma.

DOĞA KENDİLİĞİNDEN SAÇAR BÜTÜN BOLLUĞUNU BEREKETİNİ

MASUM HALKIMI DOYURMAK İÇİN.